

REPUBLIKA SLOVENIJA
CENTER ZA SOCIALNO DELO
LJUBLJANA BEŽIGRAD

**LETNO POROČILO
O DELU NA
CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD**

(za obdobje od 01.01.2014 do 31.12.2014)

FEBRUAR, 2015

KAZALO

UVOD	4
ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD	4
IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD V LETU 2014	4
POROČILU O DELU V LETU 2014	5
I. CENTER ZA SOCIALNO DELO	5
I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE	5
I.A.1 Statusna razmerja	5
I.A.1.1 Družinsko in/ali partnersko svetovanje – urejanje odnosov v družini	5
I.A.1.2 Svetovalni razgovor ob prenehanju zakonske zveze	6
I.A.1.3 Predhodno družinsko posredovanje	7
I.A.1.4 Dovolitev sklenitve zakonske zveze osebi, ki se ni stara 18 let/ iz drugih razlogov	7
I.A.2 Razmerja med starši in otroki	8
I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena	8
I.A.2.2 Priznanje in/ali izpodbijanje očetovstva in materinstva	8
I.A.2.3 Pomoč pri varstvu otrokove koristi v sodnih postopkih	8
I.A.2.4 Preživnine	9
I.A.2.5 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja	11
I.A.3 Izpolnjevanje starševske skrbi	12
I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju starševske skrbi (113. člen ZZZDR)	12
I.A.3.2 Predlog sodišču za podaljšanje starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost ali predlog za prenehanje podaljšanja	12
I.A.3.3 Predlog sodišču za pridobitev poslovne sposobnosti	12
I.A.3.4 Predlog sodišču za odvzem/vrnitev starševske pravice.....	12
I.A.3.5 Mnenja CSD izven sodnih postopkov	12
I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV	13
I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok in mladostnikov (ZZZDR) in naloge za preprečevanje nasilja v družini	13
I.B.2 Rejništvo	17
I.B.3 Skrbništvo otrok	18
I.B.3.1 Postavitev skrbnika za posebni primer	18
I.B.3.2 Postavitev/prenehanje stalnega skrbništva otroku	18
I.B.3.3 Privolitev odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja, odobritev pravnih poslov otroka (191., 203. člen ZZZDR)	19
I.B.4 Posvojitev	19
I.B.5 Obravnava otrok in mladoletnikov.....	21
I.B.5.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zunaj sodnega postopka	21
I.B.5.2 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku in v postopku o prekršku	21
I.B.6 Vzgojni ukrepi po KZ in ZP	22
I.C VARSTVO ODRASLIH	24
I.C.1 Penalno področje in opravljanje dela v splošno korist	24
I.C.2 Skrbništvo odraslih	25
I.C.2.1 Odvzem poslovne sposobnosti, postavitev pod skrbništvo in spremljanje skrbništva	25
I.C.2.2 Skrbništvo za posebni primer	26
I.C.3 Urejanje statusa invalida	28
I.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača	29
I.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika	30
I.C.4 Varstvo starejših	30
I.C.5 Obravnava v skupnosti	30
I.D OPROSTITVE PRI PLAČILU STORITEV	31
I.E PRAVICE PO ZAKONU O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV IN MOL DENARNE POMOČI	31
I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI	34
I.F.1 Družinski prejemki	35
I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo	35

I.G SOCIALNO VARSTVENE STORITVE	35
II. KRIZNI CENTER ZA MLADE.....	38
II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITIVNE.....	38
II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih.....	39
II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM	40
II.A.3 Starost in spol otrok in mladostnikov, ki so bivali v KCM	40
II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM	41
II.A.5 Koliko dni so mladostniki bivali v KCM	42
II.B RAZLOGI ZA BIVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV V KCM.....	43
II.C PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA.....	44
II.D DELO S PROSTOVOLJCI	44
II.E SUPERVIZIJA	45
II.F OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE	45
II.G SELITEV KCM LJUBLJANA	46
III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	46
III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	46
III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	47
III.B.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah	47
III.B.2 Število potrjenih obrazcev E 411	47
III.B.3 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP in Uredbah	48
III.B.4 Elektronski predali za CSD-je	48
III.B.5 Izdaja zahtevkov za povračila neupravičeno izplačanih družinskih dajatev v Republiki Sloveniji	48
PRAVNI VIRI	49

UVOD

Center za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljnjem besedilu Center) ima po odloku Vlade Republike Slovenije status javnega zavoda. Organiziran je za opravljanje dejavnosti socialnega varstva za območje Upravne enote Ljubljana – izpostava Bežigrad.

Center opravlja naloge, ki se nanašajo na izvajanje javnih pooblastil na področjih varstva otrok in družine, varstva odraslih, oprostivah plačil storitev, denarne socialne pomoči, družinskih prejemkov in zavarovanja za starševsko varstvo, ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Center opravlja tudi storitve prve socialne pomoči, socialne preventive, osebne pomoči, pomoči družini za dom. Sedež centra je na Einspielerjevi ulici 6. Dejavnost centra je tudi Krizni center za mlade s sedežem na Podmilščakovi ulici 20, ki deluje na podlagi pogodbe o organiziranju in izvajanju nalog regijskega kriznega centra za mlade, ki sta jo sklenila Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ) in Center. Krizni center pokriva širše področje Ljubljane, in sicer: UE - Ljubljana, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Ribnica, Vrhnika, Logatec. V okviru centra deluje tudi Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke kot prvostopenjski organ za celotno državo na Einspielerjevi ulici 6. Obe enoti financira MDDSZ. Dejavnost Centra financira MDDSZ, po pogodbi pa tudi Mestna občina Ljubljana in občina Dol.

ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD

Na centru je bilo 31.12.2014 poleg direktorja, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje centra, zaposlenih 41 delavcev, od tega 5 v Kriznem centru za mlade in 5 na Centralni enoti za starševsko varstvo in družinske prejemke.

1 delavka je zaposlena preko ESS projekta Opolnomočenje ranljivih oseb na CSD.

IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD V LETU 2014

Naslednja razpredelnica prikazuje pregled izobraževanj, ki so se jih v letu 2014 udeležili zaposleni na Centru.

Datum izobraževanja	Izobraževanje
22.1.2014	Po tihem zapeljani čustveni ali prikriti incest
24.1.2014	rejniške pogodbe
13.2.2014	vloga šol in CSD v preprečevanju spletnega nasilja
4.3.2014	skrbništvo v predpisih in praksi
14.3.2014	otroci brez doma
11.3.2014	ZSVDP
25.3.2014	vođenje ustnih obravnjav v upravnem postopku
3.4.2014	Delo z romi
3.4.2014	sodelovanje središča ZIPOM z javno upravo
3.4.2014	otrokove koristi so osnovno vodilo pri izvajanju rejništva
10.4.2014	Zmanjševanje oz. preprečevanje izgorelosti na delovnem mestu
18.4.2014	izvajanje stikov z otrokom
6.5.2014	proces deinstitucionalizacije
28.4.2014	etika v medicini
6.5.2014	urejanje delovnih razmerij
22.5.2014	svetovalni pogovor ob razvezi zakonske zveze in urejanje
20.5.2014	obrnava ogroženih otrok
18.6.2014	delo z ogroženimi otroki in mladostniki
10.9.2014	spremembe pri oprostivah pri plačilih sv storitev
5.9.2014	delovna razmerja
18. in 25.9.2014	zaščita in rečevanje RS
18.9.2014	interdisciplinarna celostna obravnava tveganega pitja alkohola
30.9.2014	vođenje ustnih obravnjav v upravnem postopku
2.10.2014	spremembe pri oprostivah pri plačilih sv storitev
2.10.2014	delovno srečanje delavcev na področju rejništva
16.-17.10.	izobraževalni seminar sindikata
28.10.2014	ZUPJS
28.10.2014	mreža programov SV
20.11.2014	obrnava nasilja v družini
4.-5.12.2014	posvet Vesna
22.10.2014	srečanje računovodij
19.12.2014	aplikativno usposabljanje ZUPJS
	Letna supervizija CSD in KCM

Kar nekaj izobraževanj, ki so se jih zaposleni udeležili v letu 2014 je bila brezplačnih.

POROČILU O DELU V LETU 2014

I. CENTER ZA SOCIALNO DELO

I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE

I.A.1 Statusna razmerja

I.A.1.1 Družinsko in/ali partnersko svetovanje – urejanje odnosov v družini

V letu 2014 je Center v okviru omenjene naloge obravnaval 29 družin oziroma parov (v enakem obdobju lani 35 družin). Namen naloge je usposabljanje družinskih članov oziroma partnerjev s težavami v medsebojnih odnosih za njihov prispevek k obstoju, spreminjanju in

razvoju družine s strokovno oporo (v primeru nasilja med družinskimi člani, odvisnosti, težav v duševnem zdravju, partnerskem odnosu, stisk povezanih s težavami pri vzgoji in skrbi otrok, brezposelnostjo itd.), kar so tudi najpogostejše težave obravnavanih družin. Strokovni delavec pri tem paru/družini pomaga pri spoznavanju socialnih odnosov, njihovih odzivov, načinov sodelovanja in pogajanja pri reševanju konfliktov. Cilj in namen je socialno učenje, spreminjanje odnosov, krepitev virov moči, suverenost pri odločanju, omogočiti dostop do sredstev za preživetje itd.

I.A.1.2 Svetovalni razgovor ob prenehanju zakonske zveze

Center je v letu 2014 od sodišča prejel 51 zaprosil (v enakem obdobju lani 53 zaprosil), da opravi svetovalni razgovor v postopku razveze zakonske zveze. Namen razgovora je dogovor o urejanju življenja ob razpadu zakonske skupnosti in pomoč družini ter posamezniku v novem položaju. Zakonca sta vabljeni, ko center prejme od sodišča tožbo oziroma sporazum za razvezo zakonske zveze.

Če zakonca ne želita več živeti v zakonski skupnosti, se prizadeva, da uredita medsebojna razmerja do skupnih otrok, tako da bodo čim bolj zagotovljene koristi otrok. Zakonca se seznanijo s posledicami, ki nastanejo z razvezo zanj in za družino ter o možni strokovni pomoči za rešitev morebitnih nesoglasij, da se sporazumeta o varstvu in vzgoji otrok (kje in kako bo otrok živel po razvezi), stikih (kakšna oblika stikov je zanj primerna) in preživnini (materialna odgovornost obeh staršev za zagotavljanje otrokovih potreb in interesov). V nekaj primerih je bil v okviru postopka opravljen tudi razgovor z otrokom na podlagi 410. člena Zakona o pravnem postopku, kjer ima otrok možnost izraziti lastno mnenje v odvisnosti od njegove starosti in rzsodnosti, to mnenje skupaj z oceno, da je to kar si otrok želi tudi njemu v korist, center posreduje sodišču. Strokovni delavci centra so v letu 2014 opravili razgovor s 34 otroci.

Center pošlje sodišču poročilo o opravljenem svetovalnem razgovoru in vključi mnenje glede koristi otrok, kar je v skladu s 64. členom oz. 105., 105.a, 106. in 106. a členom ZZZDR.

Najpogostejši razlogi za razvezo zakonske skupnosti so bili: čustvena odtujenost, prekinitve skupnega življenja, odtujenost, težave v odnosih, ko niso bila izpolnjena pričakovanja.

Tabela št. 1: Predlagatelj/ica razveze

način	predlagatelj/ica		
	žena	mož	skupaj
tožba	24	13	37
sporazumni predlog			14
SKUPAJ			51

Vir: Interna poročila 2014

V primerjavi s prejšnjimi leti so bile v letošnjem letu na sodišče vložene večinoma tožbe za razvezo zakonske zveze, v preteklih letih je bilo ravno obratno. Še vedno pa v večini primerov tožbo za razvezo na sodišče vložijo žene.

Na tem področju se opaža, da so še vedno postopki razveze zakonske zveze, zaupanja otrok v vzgojo in varstvo, določitev stikov in preživnine na sodišču pogosto predolgi, kar staršem in

otrokom še dodatno podaljšuje spore in stisko. Številne družine so ob tem v hudi stiski, center jim ob tem ponudi vključitev v socialnovarstvene storitve ter družinsko, partnersko svetovanje z namenom urejanj odnosov (vezano na I.A.1.1).

Sodišče je v letu 2014 izdalo začasno odredbo o stikih v 8 primerih, v 7 primerih o preživnini in v 7 primerih o zaupanju v vzgojo in varstvo.

Tabela št. 2: Začasne odredbe

Število začasnih odredb	
vzgoja in varstvo	7
stiki	8
preživnina	7

Vir: Interna poročila 2014

I.A.1.3 Predhodno družinsko posredovanje

Če starša ne živita ali ne bosta več živela skupaj se morata v skladu z koristmi otrok sporazumeti: - o varstvu in vzgoji skupnih otrok, - o preživnini in – stikih. Če se starša sama o tem ne sporazumeta, jima pri sklenitvi sporazuma pomaga center za socialno delo. Če se starša tudi ob pomoči centra za socialno delo ne sporazumeta, izda center *dokazilo*, da sta se ob njegovi pomoči poskušala sporazumeti. Ta okoliščina je procesna predpostavka za odločanje sodišča, ki odloči na predlog enega ali obeh staršev (naloge se izvajajo v skladu s 105., 105.a, 106. in 106.a členom ZZZDR).

Tabela št. 3: Predhodno družinsko posredovanje: primerjava letoma 2013 in 2014

Naloga	2013	2014
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o varstvu in vzgoji otrok	43	43
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o preživljanju skupnih otrok	28	42
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o stikih	40	53
SKUPAJ	111	138

Vir: Interna poročila 2013 in 2014

Pri delu se opaža, da v določenih primerih, ko je postopek na centru zaključen (starša pridobita potrdilo/zapisnik) ne nadaljujeta postopka na sodišču. Zaradi težav in konfliktnih odnosov so nekateri postopki zahtevni in dolgotrajni in zajemajo poleg pomoči staršem tudi spremljanje in pomoč pri izvrševanju starševske funkcije.

I.A.1.4 Dovolitev sklenitve zakonske zveze osebi, ki se ni stara 18 let/ iz drugih razlogov

V letu 2014 nismo vodili *nobenega* tovrstnega postopka.

I.A.2 Razmerja med starši in otroki

Urejanje starševstva

I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena

V letu 2014 je Center obravnaval 1 primer pomoči staršema pri sporazumu glede določitve ali spremembe osebnega imena. Starša se na centru nista uspela sporazumeti, zato je center sodišču posredoval mnenje v zvezi s tem. V obravnavanem primeru je šlo za spremembo priimka otroku.

Če otrokovi starši niso živi ali ne morejo izpolnjevati starševske skrbi, določi ime otroku oseba, ki ji je zaupana skrb za otroka v soglasju s Centrom. V letu 2014 Center ni podal nobenega tovrstnega soglasja.

I.A.2.2 Priznanje in/ali izpodbijanje očetovstva in materinstva

V letu 2014 je bilo na Centru 272 priznanj očetovstva, kar je 28% več kot v letu 2013, ko je bilo 211 priznanj očetovstva. Večina bodočih očetov prizna otroka pred rojstvom otroka, kar je povezano z uveljavljanjem pravice do očetovskega dopusta.

V letu 2014 center ni obravnaval zadeve, kjer bi nudil pomoč pri sodnem ugotavljanju očetovstva/materinstva.

I.A.2.3 Pomoč pri varstvu otrokove koristi v sodnih postopkih

Center je na zaprosilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Oddelka za družinsko sodstvo poleg mnenj v postopkih razveze zakonske zveze (glej A1.2) podal tudi:

Tabela št. 4: Število mnenj o otrokovi koristi – primerjava med letoma 2013 in 2014

Naloga	2013	2014
- mnenje o otrokovi koristi glede varstva in vzgoje	18	30
- mnenje o višini preživnine	12	31
- mnenje o otrokovi koristi glede stikov	20	34
SKUPAJ	50	95

Vir: Interna poročila 2013 in 2014

Sodišče pogosto zaprosi za mnenje npr. v primerih ko starši vložijo na sodišče tožbo za pre/dodelitev otroka v vzgojo in varstvo. Veliko je namreč težav pri stikih, tudi, ko so že sodno določeni, ker se bivši partnerji tudi na ta način maščujejo drug drugemu za še nepredelane prizadetosti, konflikte. V več primerov gre zadeva v ponovno odločanje na sodišče, ki je pristojno za določanje stikov.

Center je v poročevalnem obdobju sodeloval tudi pri izvršitvi sodnih odločb. V letu 2014 je center v 6 zadevah (za skupaj 9 otrok) izvajal stike pod nadzorom tretje osebe. Na dan 31.12.2014 so se stiki pod nadzorom izvajali v 3 zadevah za skupno 6 otrok. Sodišče lahko odloči, da se stiki izvršujejo pod nadzorom, če sicer ne bi bila zagotovljena otrokova korist.

I.A.2.4 Preživnine

V obdobju med 1.1.2014 in 31.12.2014 je bilo na novo določenih 138 preživnin (v enakem obdobju lani 114 preživnin), ukinjenih je bilo 111 preživnin (v letu 2013 - 181 preživnin). Spodnja razpredelnica prikazuje število novih ter število vseh preživnin glede na akt o določitvi preživnine.

Tabela št. 5: Število preživnin glede na akt o določitvi preživnine

Naziv akta	št. vseh na dan 31.12.2013	št. novih v 2013	št. vseh na dan 31.12.2014	št. novih v 2014	št. novih v 2012	št. novih v 2011	št. novih v 2010	št. novih v 2009
notarski zapis	24	3	28	7	4	6	6	4
sodba	509	13	468	9	12	18	17	18
sodna poravnava (sklep)	931	98	1044	122	137	104	129	116
dogovor na CSD	279	/	270	/	/	/	/	/
SKUPAJ	1743	114	1810*	138	153	128	152	138

*razlika med številom vseh preživnin in številom vseh upravičencev zaradi tega, ker ima lahko isti upravičenec več zavezancev za preživljanje (npr. v primeru sostarševstva)

Vir: ISCS2

O dolžnosti preživljanja otrok in višini preživnine od 1. maja 2004 odločajo sodišča, bodisi na podlagi tožbe ali sporazuma o preživnini. Enako velja za preživnine otrok do staršev in preživnine med zakonci. Upravičenec in zavezanec pa lahko skleneta o preživnini tudi sporazum v obliki izvršljivega notarskega zapisa. Posledično iz leta v leto upada delež preživnin določenih z dogovorom na Centru. Po podatkih iz zgornje razpredelnice se večina preživnin določi sporazumno. V letošnjem letu se je v primerjavi z letom 2013 nekoliko povečalo število na novo določenih preživnin, skupno število vseh preživnin pa se je povečalo tudi zaradi tega, ker je bilo v letu 2014 ukinjenih manj preživnin kot v letu 2013.

Naslednja razpredelnica prikazuje število preživnin glede na starost/status upravičenca.

Tabela št. 6: Upravičenci po razredih

Razred	Št. novih upravičencev v letu 2014	Št. vseh upravičencev na dan 31.12.2014
Starost upravičenca do 6 let, zavezanec je oče ali mati	43	163
Starost upravičenca do 14 let, zavezanec je oče ali mati	61	593
Starost upravičenca do 18 let, zavezanec je oče ali mati	27	358
Starost upravičenca nad 18 let, se šola, zavezanec je oče ali mati	5	76
Starost upravičenca nad 18 let, podaljšana roditeljska pravica, zavezanec je oče ali mati	0	10
Zavezanec je mož, žena, zunajzakonski partner, zunajzakonska partnerica	1	17
Zavezanec je otrok	1	5
Zavezanec je druga oseba	0	0
Skupaj	138	1222

Vir: ISCS2

Največji delež upravičencev do preživnine predstavljajo otroci od 6. do 18. leta starosti. V letošnjem letu je bilo največ na novo določenih preživnin v razredu otrok od 6. do 14. leta starosti.

Tabela št. 7: Število preživnin glede na zavezanca in prejemnika za plačilo preživnine

Zavezanec	Število preživnin	Prejemnik (glede na sorodstveno razmerje zakonitega zastopnika)	Število
mož upravičenke	16	druga oseba	5
druga oseba	/	mati upravičenca/ke	1090
oče upravičenca/ke	1617	oče upravičenca/ke	104
mati upravičenca/ke	169	rejnik upravičenca/ke	4
otrok upravičenca	7	sam	606
žena upravičenca	1	skrbnik upravičenca/ke	1
Skupaj	1810	Skupaj	1810

Vir: ISCS2

Razpredelnica ponazarja, da so v največjem številu zavezanci za plačevanje preživnine očetje upravičencev, prejemnice plačila preživnine pa matere otrok.

Tabela št. 8: Višina preživnin glede na akt o določitvi preživnine (število obravnavanih map: 1810)

Tip akta	najvišja	najnižja	povprečna
dogovor na CSD	447,69 EUR	5,91 EUR	124,66 EUR
notarski zapis	318,94 EUR	20,00 EUR	133,64 EUR
sodba	1.087,67 EUR	25,00 EUR	196,76 EUR
sodna poravnava (sklep)	1.413,96 EUR	0,42 EUR	181,03 EUR

Vir: ISCS2

Povprečna višina preživnine je glede na akt o določitvi preživnine v razponu od 124,66 EUR in 181,03 EUR.

Vseh aktivnih preživnin je 1810, za katere pa ni rečeno, da se plačevanje v vseh primerih tudi dejansko izvaja (izvršbe itd).

Pravico do nadomestila preživnine po Zakonu o jamstvenem in preživninskem skladu RS ima otrok, ki mu je s pravnomočno sodbo ali začasno odredbo sodišča oziroma z dogovorom pri Centru določena preživnina, ki je zavezanec ne plačuje; je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma je tujec in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, če je tako določeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti; in še ni star 18 let. Otroku pripada pravica do nadomestila preživnine, če je postopek izvršbe po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, neuspešno zaključen ali če postopek izvršbe traja več kot tri mesece.

Zakon o javnem jamstvenem, preživninskem in invalidskem skladu Republike Slovenije določa višino nadomestila preživnine, ki po zadnji uskladitvi v letu 2012 znaša:

- za otroka do 6. leta starosti 72,46 EUR
- za otroka od 6. do 14. leta starosti 79,70 EUR
- za otroka nad 14. letom starosti 94,19 EUR

Zakon za uravnoteženje javnih financ, ki je bil sprejet v letu 2012 določa, da se nadomestila preživnin ne uskladijo do vključno leta, ki sledi letu, v katerem gospodarska rast preseže 2,5 odstotka družbenega bruto proizvoda.

Kadar je preživnina nižja od zneska določenega v izvršilnem naslovu ima otrok pravico do nadomestila preživnine v višini, ki mu je bila določena z izvršilnim naslovom, kar pomeni, da v takem primeru otroku pripada nadomestilo preživnine v višini preživnine, določene z zadnjim obvestilom centra za socialno delo o uskladitvi, to je v višini, usklajeni na podlagi Količnika uskladitve preživnin za 2014 (Ur. l. RS, št. 21/14).

Na dan 31.12.2014 je bilo v preživninski bazi CSD Ljubljana Bežigrad evidentiranih 98 upravičencev do nadomestila preživnine.

I.A.2.5 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja

Center vodi postopek v primeru odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja ter odobritve pravnih poslov po 111. členu ZZZDR, po katerem smejo starši samo s privolitvijo centra za socialno delo odsvojiti ali obremeniti premoženje svojega otroka samo zaradi njegovega preživljanja, vzgoje in izobrazbe, ali če to zahteva kakšna druga njegova korist.

V letu 2014 je Center vodil in odločal o 34 zadevah (v letu 2013 – 60 zadevah).

Tabela št. 9: Stanje na dan 31.12.2014:

skupno število zadev	
rešene	34
neresene	1

Vir: Interna poročila 2014

Naslednja razpredelnica prikazuje zahtevke glede na razlog obravnave.

Tabela št. 10: Zahtevki glede na povod (razlog) obravnave:

Predmet obravnavanega pravnega posla	Št.	Odločitev	Način odločanja	
odobritev dedne izjave zakonitemu zastopniku (staršu ali spp)	7	odobritev	Odločanje v pravnem postopku (odločba)	
- sprejem dediščine	1			
- odpoved dediščini	6			
darilna pogodba	2			
- za nepremičnine	2	odobritev		
- drugo	/			
menjalna pogodba	/			
prodajna pogodba	17			
- za nepremičnine	8	odobritev		
- za motorna vozila	1	odobritev		
- za vrednostne papirje	8	odobritev		
pogodba o razdružitvi	1	odobritev		
dvig denarnih sredstev z računa z omejenim poslovanjem	21	odobritev*		*Soglasje na podlagi pregleda predložene dokumentacije (predračuni, računi, najemne pogodbe ipd.)
najemna pogodba za nepremičnino	1	odobritev		
Drugo:	Odkup zavarovanja	3	odobritev	
	Pogodba o ustanovitvi služnosti	3	1 - Odobritev, 2 umik zahteve	
	Izročilna pogodba	2	2 – umik zahteve	

Vir: Interna poročila 2014

I.A.3 Izpolnjevanje starševske skrbi

I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju starševske skrbi (113. člen ZZZDR)

Če se starša tudi ob pomoči Centra ne sporazumeta, o vprašanih, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj, odloči o tem sodišče. Preden sodišče odloči, mora o otrokovi koristi pridobiti mnenje Centra za socialno delo. V letu 2014 je Center sodišču posredoval 2 mnenji o otrokovi koristi pri izpolnjevanju starševske skrbi. En primer se je nanašal na spor med staršema v zvezi s prešolanjem otrok, drug spor pa na usmerjanje otroka s posebnimi potrebami.

I.A.3.2 Predlog sodišču za podaljšanje starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost ali predlog za prenehanje podaljšanja

Namen instituta podaljšanja starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost je varovanje interesov polnoletne osebe s posebnimi potrebami. Center je v letu 2014 obravnaval 1 nov primer podaljšanja starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost, podan je bil predlog na sodišče. V 2 primerih je sodišče z izdajo sklepa v letu 2014 podaljšalo starševsko skrb čez otrokovo polnoletnost.

I.A.3.3 Predlog sodišču za pridobitev poslovne sposobnosti

V letu 2014 nismo podali *nobenega* predloga.

I.A.3.4 Predlog sodišču za odvzem/vrnitev starševske pravice

V poročevalnem obdobju ni bil podan noben predlog.

I.A.3.5 Mnenja CSD izven sodnih postopkov

V letu 2014 je Center podal 4 mnenja o ogroženosti otroka zaradi neugodnega socialnega položaja otroka za sprejem v vrtec in 2 mnenji o socialnih razmerah družine za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem.

V poročevalnem obdobju je center izdelal tudi 2 strokovni poročili o otroku pri usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok in mladostnikov (ZZZDR) in naloge za preprečevanje nasilja v družini

Centrom je država zaupala javna pooblastila za izvajanje ukrepov za zaščito otrok in mladostnikov. V kolikor starši pravice oz. dolžnosti skrbeti za svoje otroke ne izpolnjujejo in obstaja sum o neustreznem ravnanju, zanemarjanju, opuščanje skrbi za njegov zdrav osebni razvoj, psihično ali telesno nasilje, je Center dolžan poseči v njihovo skrb za otroke in z izvajanjem ukrepov za vzgojo in varstvo otroka zaščititi otrokove pravice in koristi. Ugotovitveni postopek zajema ugotavljanje družinskih razmer in položaja otrok, oceno ogroženosti, pogovore s starši in otroki, obiske na domu, timske sestanke (interne, medinstitucionalne), izvajanje nadzora nad izvrševanjem starševske skrbi, napotitve staršev in otrok v ustrezno obravnavo, svetovanje in vodenje staršev, sodelovanje z institucijami. Center izvaja ukrepe za vzgojo in varstvo otroka zlasti tako, da spremlja psihofizični razvoj otrok, ki živijo v neugodnih življenjskih razmerah ali pri katerih je ogrožen njihov razvoj (119. člen ZZZDR).

Center je v letu 2014 obravnaval primere ogroženih otrok in mladostnikov, naslednja razpredelnica prikazuje vrsto ogroženosti obravnavanih otrok in mladostnikov.

Tabela št. 11: Ogroženi otroci

Vrsta ogroženosti otrok	število
ogroženi otroci zaradi zanemarjanja	11
psihično nasilje	13
telesno nasilje	15
sum spolne zlorabe	6
samo sum o neustreznem ravnanju	11
prijava suma kaznivega dejanja	2

Vir: Interna poročila 2014

Ukrepi za zaščito otrok na podlagi ZZZDR

V poročevalnem obdobju je bila izdana odločba o odvzemu 2 otrok na podlagi 120. člena ZZZDR. Varstvo otroka z odvzemom se izvaja v primerih, kadar zanj v domačem okolju ni primerno poskrbljeno.

Center je v letu 2014 v okviru ukrepa na podlagi 121. člena ZZZDR (oddaja otroka v zavod), v 2 primerih z odločbo s soglasjem otroka namestil v Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora. V 1 primeru je center otroka z odločbo s soglasjem staršev na podlagi 121. člena namestil v Vzgojni dom Veržej in 1 otroka v Stanovanjsko skupino Rdeča kljuka. Poleg navedenih namestitev so bile v letu 2014 izdane tudi 3 odločbe zaradi prenehanja ukrepa v skladu 121. členom ZZZDR, ena zadeva pa je bila odstopljena drugemu centru zaradi prenosa krajevne pristojnosti.

V skladu s 121. člena ZZZDR so bili na dan 31.12.2014 v zavode oziroma stanovanjske skupine nameščeni 4 mladoletniki.

Naloge za preprečevanje nasilja v družini

Naloge na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini ter ukrepi za varstvo otrok in mladostnikov in urejanje odnosov v družini se pogosto prepletajo. V primeru, ko gre za odraslo osebo (žrtev nasilja), ki ima otroke, se zadeva obravnava skupaj in je torej spis odprt in se vodi na odraslo žrtev z otroki.

Namen nalog je preprečiti izvajanje nasilja v družini, krepitev moči žrtvi, podpora pri urejanju statusnih in odnosnih zadev, podpora povzročitelju nasilja pri prepoznavanju neustreznih vzorcev vedenja in njihovem spreminjanju. Pred izvedbo naloge za preprečevanje nasilja, če je izrečen ukrep prepovedi določenemu kraju oziroma osebi, je potrebno z žrtvijo in povzročiteljem opraviti socialno varstveno storitev prva socialna pomoč.

Na centru smo v letu 2014 obravnavali 74 primerov nasilja v družini, kjer je bilo 84 žrtev nasilja. Kot kaže spodnja razpredelnica je število primerov obravnavanih na podlagi Zakona o preprečevanju nasilja v družini med letoma 2013 in 2014 številčno primerljivo.

Tabela št. 12: Število primerov – ZPND – primerjava med letoma 2013 in 2014

	2013	2014
Število map/nalog	72	74
Število žrtev	89	84
Število povzročiteljev	65	73

Vir: BSP

Tabela št. 13: Analiza po starosti - leto 2014

starost	žrtev	povzročitelj
do 6 let	5	/
do 14 let	3	/
do 18 let	2	2
do 21 let	3	2
do 26 let	3	5
do 45 let	39	31
do 60 let	21	25
do 75 let	5	8
nad 75 let	3	/
SKUPAJ	84	73

Vir: BSP

Največje število žrtev nasilja so odrasli od 26. do 60. leta.

Tabela št. 14: Razmerje povzročitelja do žrtve – leto 2014

razmerje	število
partner	38
bivši partner	16
oče/mati	4
otrok/pastorek	11
brat/sestra	3
Vnuk/vnukinja	1
	73

Vir: BSP

V večini primerov je povzročitelj nasilja žrtvin partner.

Tabela št. 15: Vrste nasilja – leto 2014

Vrsta	število
fizično	56
psihično	47
spolno	/
ekonomsko	4
zanemarjanje	1
SKUPAJ	108

Vir: BSP

Razpredelnica kaže, da prevladujeta fizično in psihično nasilje. Pri tem je potrebno poudariti, da gre pri nasilju, ki ga doživljajo posamezne žrtve največkrat za prepletanje - ob fizičnem nasilju je vedno prisotno tudi psihično nasilje, spolno nasilje vsebuje tudi elemente fizičnega in psihičnega nasilja.

Center o izreku prepovedi približevanja najpogosteje informira interventna služba (IS) za obravnavo nasilja v družini, varnostni načrt za žrtve nasilja se oblikuje na multidisciplinarnih timih. Center je v primeru izrečenega ukrepa prepovedi približevanja po Zakonu o policiji, na podlagi pravilnika o prepovedi približevanja določenem kraju oziroma osebi ali na podlagi 19. člena ZPND, dolžan navezati tudi stik tudi s kršiteljem in ga seznaniti s svojimi in storitvami drugih organizacij, kar je bilo v praksi tudi opravljeno.

Spodnja tabela zajema število ukrepov PP na CSD Ljubljana Bežigrad v letu 2014.

Tabela št. 16 : Prikaz števila ukrepov PP za leto 2014

Št. ukrepov PP preko IS – izven poslovnega časa	Št. ukrepov PP direktno na CSD – v poslovnem času CSD	Št. ukrepov PP CSD obvestile same stranke	Št. zavrženih ukrepov PP	ŠKUPNO št. ukrepov PP
13 UKREPOV PP od tega 1 UKREP PP (mladoletni osebi) Skupno prejetih 32 obvestil za CSD Bežigrad (od 1.1. - do 31.12.2014)	/	/	1 PRIMER Preiskovalni sodnik delno prekliče izrečen ukrep PP – prepoved približevanja, ki je bil izrečen mami - se do njenega mlad. otroka odpravi (nad otrokom neposredno ni izvajala nasilja)	13

Vir: Interna poročila 2014

Poleg ukrepov prepovedi približevanja s strani policije, so bili v letu 2014 izdani tudi 4 ukrepi sodišča na podlagi ZPND.

Naslednja tabela prikazuje število obravnavanih primerov nasilja v 2014 letu.

Tabela št. 17 : Prikaz obravnavane primerov nasilja za leto 2014

Center za socialno delo Ljubljana Bežigrad	
Število vseh informacij oz. prijav nasilja v družini	32 (IS) 77 - info. na CSD (zdravstvo, šola, eden od staršev, oseba sama, NVO, elektronski dopisi, obvestilo PP...)
Število obravnavanih primerov nasilja	88 (v okviru nalog ZPND, PSP – sum ogroženosti, delo z povzročiteljem, ...)
Število vseh oseb v obravnavanih primerih nasilja	100 (žrtve, družinski člani...)
Število mladoletnih oseb v obravnavanih primerih nasilja	18 1 mlad. oseba (ukrep PP)
Število MDT - multidisciplinarnih timskih sestankov v obravnavi nasilja	26
Število začasnih - posvetovalnih timskih sestankov v obravnavi nasilja	10
Skupno število MDT in posvetovalnih timov	36
Število potreb po namestitvi žrtve ali druge/ga upravičenca v varne hiše ali materinski dom	3 materinski dom
Število realiziranih potreb po namestitvi v VH in MD	3

Vir: Interna poročila 2014

Najpogosteje centru informacije o nasilju posreduje policija. Center prouči okoliščine vsakega primera posebej, tudi s pomočjo morebitnih že znanih informacij v okviru centra in izdelava oceno ogroženosti žrtve. V sodelovanju z žrtvijo se oceni potreba po izdelavi načrta pomoči oziroma izbere načine ukrepanja in po potrebi skliče multidisciplinarni tim. Z žrtvami nasilja so se vodili svetovalni razgovori, v primerih, ko so bili pri nasilju udeleženi tudi otroci, pa se je ugotavljalo ali je potrebno izvesti ukrepe za zaščito otrok.

Tabela št. 18: Opravila – ZPND

Naloge in opravila - ZPND	število
ocena ogroženosti	18
načrt pomoči žrtvi	26
poročilo sodišču	4
mnenje o ogroženosti za BPP	7
pomoč in krepitev moči žrtvi	43

Vir: Interna poročila 2014

Na področju obravnave nasilja v družini je zaznati dobro sodelovanje s policijo, šolami, vrtci, nevladnimi organizacijami, slabše pa z zdravstvom. Skozi delovni odnos na področju ZPND je v določenih primerih potrebnih več sestankov MDT-ja, zlasti kadar gre za mladoletno osebo.

Žrtve nasilja se napotuje oziroma usmerja tudi v zunanje institucije in različne programe nevladnih organizacij, najpogosteje v Žensko svetovalnico, Beli obroč, Frančiškanski družinski

inštitut, Društvo AA, Al anon, sodišče - ukrepi po ZPND, pridobitev brezplačne pravne pomoči, Javni stanovanjski sklad mestne občine Ljubljana, Društvo za nenasilno komunikacijo, Krizni center za otroke in mladostnike. Žrtvam nasilja se pomaga tudi pri namestitvah v varne hiše in materinske domove.

I.B.2 Rejništvo

Rejništvo je institut družinskega prava, urejen v ZZZDR in ZIRD, kot posebna oblika varstva otrok. Namen rejništva je, da se otroku, ki nima svoje družine ali iz različnih vzrokov ne more živeti pri starših ali ga je potrebno zaradi ogroženosti izločiti iz okolja v katerem živi, v nadomestnih družinah omogoči zdrava rast, skladen osebnostni razvoj, izobraževanje in usposobitev za življenje in delo.

V letu 2014 ni bilo na novo urejenih rejništev (v letu 2013 - 3 rejništva). V poročevalnem letu je bila 1 zadeva odstopljena na CSD Ljubljana Vič Rudnik, ena zadeva pa je bila na naš center odstopljena s strani CSD Ljubljana Center. Poleg tega so bila v letu 2014 – 3 rejništva ukinjena. Center je v letu 2014 na podlagi odločbe MDDSZ (na predlog CSD) obdržal pristojnost spremljanja rejništva za tri otroke.

Vseh otrok v rejništvu je na dan 31.12.2014 - 21 (12 fantov in 9 deklic), eden manj kot ob koncu leta 2013. 12 otrok obiskuje osnovno šolo, 4 srednjo šolo, 3 vrtec, 2 sta doma pri rejnici. V dveh primerih je rejništvo podaljšano čez polnoletnost. 17 rejencev je v rejniško družino nameščenih s soglasjem staršev/skrbnika, v 4 primerih pa je bil otrok staršem odvzet.

V letu 2014 je prenehala 1 pogodba z rejnico, razlog za ukinitvev je bila polnoletnost ter prenehanje šolanja. Center je v letu 2014 izdelal tudi 1 novo pogodbo oziroma aneks po 18. letu rejenca.

Država je rejništvo opredelila kot začasno obliko varstva in vzgoje otrok, ki ne morejo prebivati v biološki družini, z namenom, da se razmere v družini uredijo in se otrok v čim krajšem času vrne domov. Vendar praksa kaže drugače. Polovica otrok je v rejništvu 5 let in več.

Na območju CSD Ljubljana Bežigrad je trenutno 11 rejniških družin (enako število ob koncu lanskega leta), V 7 primerih gre za sorodstveno rejništvo, 4 rejnice pa imajo status poklicne rejnice. Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se poleg rejnine zagotovi tudi plačilo prispevkov za socialno varnost v skladu s posebnimi predpisi, ki urejajo plačevanje prispevkov za socialno varnost. Rejnik je torej za posameznega rejenca upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela. V letu 2014 je 3 rejnicam prenehal status poklicne rejnice. Izdana pa so bila 4 nova dovoljenja za opravljanje rejniške dejavnosti, od tega je šlo v enem primeru za sorodstveno rejništvo.

Za 9 otrok Center zagotavlja rejništvo na območju Ljubljane, 6 otrok je v rejništvu na območju CSD Domžale, 3 na območju CSD Kamnik, 1 na območju CSD Litija, 1 na območju CSD Cerknica in 1 na območju CSD Kranj.

V času oskrbe otroka v rejniški družini poteka spremljanje. Center otroka po namestitvi otroka v rejniško družino sestavi individualno projektno skupino (IPS), v kateri sodelujejo: socialni delavec Centra otroka, socialni delavec Centra rejnika, rejnik, biološka družina in rejnec. IPS pripravi konkretni načrt izvajanja rejništva prilagojen otrokovi starosti, razvojni stopnji, predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo rejenca ter neposredno spremlja rejenca v rejniški družini. Namen IPS je tudi prenos informacij od rejnikov k staršem in obratno, pregled dogovorov in njihova realizacija. V letu 2014 je bilo v 25 primerih realizirano srečanje individualne projektne skupine. V okviru rejništev je bilo opravljenih tudi več timskih sestankov.

Center sodeluje pri spodbujanju stikov med starši, rejniki in sorodniki otroka. Sproti spremlja počutje otroka v rejniški družini, zdravstveno stanje, šolanje, čustveni razvoj, družbene in družinske odnose ter odnose z vrstniki. Rejnikom in staršem nudi strokovno znanje pri delu z otroki.

Pri delu na področju rejništva se opaža, da bi bilo potrebno okrepiti delo s starši (vključitev v storitev osebne pomoči, vključitev staršev v psihoterapijo, urejanje v primeru zlorab alkohola in drog, vključitev staršev v nevladne organizacije, skupine AA,...). V letu 2014 je bilo opaziti tudi povečano vključenost otrok v svetovanja zaradi čustvenih stisk in vedenjskih težav otroka/mladostnika (psihološka obravnava otrok, igralna terapija). Ureja se tudi preživnina za vse otroke v rejništvu, kar pomeni izdelavo novih aneksov zaradi znižanja rejnine, v primeru neplačevanja pa podaja tožbe. V letu 2014 se je izvajala tudi supervizija za rejnice. Na območju Ljubljane se je v okviru projekta Krila, ki ga izvaja Študijsko raziskovalni center za družino, ustanovila podporna skupina za mladostnike, ki so v rejništvu.

I.B.3 Skrbništvo otrok

I.B.3.1 Postavitev skrbnika za posebni primer

Namen naloge postavitve skrbnika za posebni primer otroku nad katerim izpolnjujejo starši starševsko skrb, je varstvo njegovih pravic in koristi (npr. v primeru spora med njim in starši, za sklenitev posameznih pravnih opravil med njimi ter v drugih primerih, če so njihove koristi v navzkrižju – v postopku dedovanja, pridobitev/prodaja premoženja).

Tabela št. 19: Skrbništvo za posebni primer glede na namen

Namen postavitve spp	Št.	Odločitev
zastopanje v sodnem postopku, upravnem ali drugem postopku		
- dedovanje	23	imenovanje
- ugotavljanje očetovstva		
- dodelitev, stiki, preživnina	1	imenovanje
postopek določitve upravitelja zapuščine	2	imenovanje

Vir: Interna poročila 2014

I.B.3.2 Postavitev/prenehanje stalnega skrbništva otroku

Namen postavitve otroka pod stalno skrbništvo je varstvo njegovih pravic in koristi in sicer v primeru ko otrok nima staršev ali za katerega le-ti ne skrbijo. Center postavi otroka postavi

pod skrbništvo s ciljem, poskrbeti za njegovo varstvo, vzgojo in oskrbo (z ureditvijo skrbništva je skrbnik dolžan skrbeti za otroka enako kot starši).

Na dan 31.12.2014 je nerešen 1 nov postopek postavitve mladoletne osebe pod skrbništvo. V letu 2014 je sicer prenehalo skrbništvo v 1 primeru, saj je bil otrok, ki je bil sicer postavljen pod skrbništvo centra, posvojen. Ena zadeva pa je bila v poročevalnem obdobju zaradi spremembe krajevne pristojnosti odstopljena drugemu centru.

Pod skrbništvom so na dan 31.12.2014 - 4 mladoletne osebe, v treh primerih je bil razlog postavitve pod skrbništvo neizvrševanje starševske skrbi, v enem primeru pa mladoletnik nima staršev.

Tabela št. 20: Skrbništvo otrok

Skrbniki	Število	Oblike namestitve	Varovanci
svojci	4	mat. družina, svojci	/
druge osebe	/	rejniška družina	4
CSD	/	kandidati za posvojitev	/
Skupaj	4	tuja družina	/

Vir: Interna poročila 2014

I.B.3.3 Privolitev odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja, odobritev pravnih poslov otroka (191., 203. člen ZZZDR)

Otrok, ki je dopolnil 15. let, lahko sam sklepa pravne posle, če zakon ne določa drugače. Za veljavnost teh poslov je potrebna privolitev oz. odobritev staršev ali centra, če so ti tako pomembni, da bistveno vplivajo na otrokovo življenje.

V letu 2014 smo vodili 7 zadev odobritve, odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja po 191. oz. 203. členu ZZZDR (v letu 2013 – 2 zadevi).

I.B.4 Posvojitev

Centri imajo javna pooblastila za izvajanje posvojitvev po ZZZDR, ki določa pogoje za posvojitev (na strani otroka, staršev in posvojiteljev), razmerja, ki nastanejo s posvojitvijo in postopek za posvojitev. S posvojitvijo otroka biološkemu staršem prenehajo vse pravice in dolžnosti do otroka ter pravice in dolžnosti posvojenca do njegovih staršev in sorodnikov. Istočasno pa s posvojitvijo nastanejo med posvojencem in njegovimi sorodniki ter posvojiteljem in njegovimi potomci enaka razmerja kot med sorodniki. Posvojitev se ne more razvezati, po posvojitvi se posvojitelji vpišejo v rojstno matično knjigo kot posvojenčevi starši.

Nove vloge za posvojitev

V letu 2014 je center prejel 5 novih vlog na področju posvojitvev. V 2 primerih je bil ugotovitveni postopek ali sta kandidata primerna za posvojitev primerna zaključen. V 3 primerih pa ugotovitveni postopek na dan 31.12.2014 še ni zaključen.

Spremljanje posvojenih otrok v tujini (Rusiji) in izdelava poročil o pogojih življenja in vzgoje otrok v družinah posvojiteljev

Rusija je zahtevala tri leta spremljanje otrok v družinah posvojiteljev (4 poročila), sedaj zahteva spremljanje do polnoletnosti otroka. Bodoči posvojitelji se pogosto odločajo za mednarodno posvojitvev, saj so možnosti za posvojitvev otroka v Sloveniji majhne.

Center ob koncu leta 2014 spremlja družine že posvojenih otrok v tujini (Rusiji) v treh primerih (skupaj 3 otroci).

V enem primeru (1 posvojenec) je center v mesecu maju 2014 izdelal četrto – zadnje poročilo za Rusijo in s tem zadevo zaključil.

Skupno je center v poročevalnem obdobju izdelal 4 poročila za Rusijo.

Vloge za posvojitvev otroka doma ali iz tujine (mednarodne posvojitve) - delo s posvojitelji – zaključeni ugotovitveni postopki

Center je v letu 2014 v enem primeru zaključil s sodelovanjem pri spremljanju otroka v postopku posvojitvev v Sloveniji. V letu 2013 je bil nameščen otrok h kandidatoma za posvojitvev v Sloveniji z namenom posvojitve, posvojitvev je vodil drug krajevno pristojen center, naš center pa je sodeloval pri spremljanju v postopku posvojitvev otroka, saj je bil v okviru našega centra uspešno zaključen ugotovitveni postopek primernosti kandidatov za posvojitvev. V mesecu juliju 2014 se je postopek zaključil s svečano posvojitvijo.

V enem primeru je bil postopek posvojitvev otroka v Slovenijo zaključen z izdano odločbo o posvojitvi na našem centru (glej odločbe o posvojitvi).

Poleg tega je v letu 2014 par, ki je v letu 2013, dal ponovno vlogo za posvojitvev otroka iz Rusije, v mesecu marcu 2014 posvojil otroka iz Rusija, ki ga sedaj center spremlja.

En par, ki je uspešno zaključil ugotovitveni postopek na centru čaka na posvojitvev otroka iz Etiopije, trije pari pa na posvojitvev otroka doma ali v tujini. En par, ki je uspešno zaključil ugotovitveni postopek čaka na posvojitvev doma v Sloveniji. Poleg tega čaka na posvojitvev iz Rusije kandidatka za enostransko posvojitvev, ki je prav tako že zaključila ugotovitveni postopek na centru.

Enostranske posvojitve

Center na dan 31.12.2014 še vedno vodi ugotovitveni postopek oziroma še ni zaključil postopka v dveh primerih, ko je bila podana vloga za enostransko posvojitvev. V obeh primerih kandidati želijo posvojiti otroka svoje partnerice.

Odločbe o posvojitvi

Center je v letu 2014 izdal 2 pozitivni odločbi.

V enem primeru je šlo za enostransko posvojitvev kandidata za posvojitvev, ki je posvojil otroka svoje partnerke. Biološki oče je v tem primeru podal izjavo pred pristojnim organom, da se strinja s posvojitvijo. Postopek je bil zaključen v maju 2014, odločba pa je postala pravnomočna junija 2014.

V drugem primeru pa je šlo za obojestransko posvojitvev. Center je v letu 2013 k paru, ki je predhodno uspešno zaključil ugotovitveni postopek namestil novorojenčka z namenom posvojitvev v Sloveniji. Otrok je bil postavljen pod skrbništvo centra. V mesecu juliju 2014 je bila izdana odločba o posvojitvi, ki je postala pravnomočna v avgustu 2014.

Prva socialna pomoč na področju posvojitve

V letu 2014 je bilo opravljenih tudi 5 storitev prve socialne pomoči na področju posvojitve. V enem primeru je center nudil pomoč pri iskanju bioloških staršev in osebo napotil na drug pristojen center. V dveh primerih je bil opravljen informativni razgovor v zvezi s posvojitvami. V enem primeru je center izdal soglasje za vodenje postopka posvojitve na drugem centru za socialno delo ter v enem primeru obravnaval zaprosilo za dopolnilno socialno in psihološko mnenje v zadevi posvojitve pri drugem centru za socialno delo.

I.B.5 Obravnava otrok in mladoletnikov

I.B.5.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zunaj sodnega postopka

Obravnava otrok zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj

Otroci, mlajši od 14 let še niso kazensko odgovorni. V primeru, da otrok stori prekršek ali kaznivo dejanje, policija oziroma državno tožilstvo o tem obvesti Center za socialno delo. Center opravi razgovor z otrokom in njegovimi starši in jih seznani z možnimi oblikami strokovne pomoči. Pomembna je osredotočenost na trenutno stanje ter da se izhaja iz stališča, da je KD otroka navadno odraz njegove stiske. Starejšega otroka pa se seznani s kazensko odgovornostjo, ko bo dopolnil 14. let.

V letu 2014 je center obravnaval 18 otrok do 14 let zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj.

Obravnava otrok in mladoletnikov s težavami v odraščanju (brez kaznivih dejanj)

Otrokom in mladoletnikom (in njihovim staršem), ki nase opozarjajo s težavami kot so učna in delovna neuspešnost, izostajanje od pouka, begi od doma, poseganje po legalnih in nelegalnih drogah center ponudi ustrezno strokovno pomoč. Pri tem je pomembna razmejitev »ogrožen otrok in pomembna težava«. Glede na ugotovljene težave oziroma stopnjo ogroženosti se izoblikujejo mogoči načini reševanja (razgovor, pomoč zunanjih institucij, načrt dela z družino, ukrepi za zaščito otroka). V vsakem primeru je možna tudi vključitev družine v socialnovarstvene storitve.

V letu 2014 je center obravnaval 19 otrok in mladoletnikov s težavami v odraščanju (brez KD).

I.B.5.2 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku in v postopku o prekršku

Značilnosti mladoletniške delinkvence so drugačni vzgibi pri izvrševanju kaznivih dejanj (npr. dokazovanje pred vrstniki), storilci so nedozoreli in psihično ter socialno nerazviti, prevladujejo pa premoženjska kazniva dejanja. Po prejemu ovadbe, ki jo poda policija, državni tožilec lahko zahteva uvedbo pripravljalnega postopka, v katerem je potrebno poleg dejstev, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, ugotoviti starost mladoletnika in okoliščine, ki so potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, ter proučiti okolje in razmere v katerih živi. Postopek zoper mladoletnika se lahko uvede za vsa kazniva dejanja samo na zahtevo tožilca.

O uvedbi pripravljalnega postopka je obveščen center (le v primeru kazenskega postopka), ki mora pridobiti podatke o mladostnikovi zrelosti, odgovornosti, osebnostnih lastnostih, okoliščinah v katerih živi, o družinski situaciji in pripraviti poročilo za sodišče.

Na Centru je bilo v letu 2014 obravnavanih 43 mladoletnikov v kazenskem postopku ter 11 mladoletniki v postopku o prekršku.

Strokovni delavci Centra so v letu 2014 sodelovali na 14-ih sejah senata/glavnih obravnavah.

V letu 2014 je center v 4 primerih obravnaval mladoletnika v predkazenskem postopku. Pri obravnavi mladoletnika v predkazenskem postopku, pomeni predkazenski postopek, v katerem ni bilo poročila o smotrnosti postopka pač pa je bila vodena obravnava na podlagi policijskega obvestila o sumu storitve kaznivega dejanja. Včasih policija ob tem napiše, da je podala kazensko ovadbo, včasih tudi ne, a gre v obeh primerih za predkazenski postopek

I.B.6 Vzgojni ukrepi po Kazenskem zakoniku (KZ) in Zakonu o prekrških (ZP)

Pri izbiri vzgojnega ukrepa upošteva sodišče mladoletnikovo starost in njegovo duševno razvitost, njegove psihične lastnosti, njegova nagnjenja, nagibe, iz katerih je dejanje storil, dotedanjo vzgojo, okolje in razmere, v katerih je živel, težo in naravo dejanja, ali mu je bil že prej izrečen vzgojni ukrep ali kazen, in vse druge okoliščine, ki vplivajo na to, da izreče sodišče tisti ukrep, s katerim bo najbolje dosežen namen vzgojnih ukrepov.

Mladoletniku sodišče lahko izreče v spodnji razpredelnici opredeljene vzgojne ukrepe, za katerega izvršitev skrbi center.

Vzgojni ukrepi po *Kazenskem zakoniku* so:

namestitev mladoletnika v vzgojni zavod ali zavod za usposabljanje	V primeru, da mladoletnik potrebuje stalen nadzor in strokovno vodstvo, trajnejšo vzgojo in prevzgojo, mu sodišče izreče »zavodski« vzgojni ukrep. Ukrep je časovno omejen na najmanj 6 mesecev in največ 3 leta. Zavodski ukrepi se uporabijo kot skrajnje sredstvo in smejo trajati v mejah, določenih z zakonom oziroma toliko časa, kolikor je potrebno, da bo dosežen namen vzgojnih ukrepov.
namestitev mladoletnika v prevzgojni dom	
navodila in prepovedi (skupina vzgojnih ukrepov – sodišče izbere eno ali več naštetih obveznosti, ki lahko trajajo največ eno leto): mladoletnim storilcem KD in prekrškov se strokovno pomočjo brez namestitve, z nadzorstvom nad njimi, z njihovih strokovnim usposabljanjem in razvijanjem njihove osebne odgovornosti, zagotovijo njihova vzgoja, prevzgoja in ustrezen razvoj. Gre za ukrepe individualne preventive in instrument socializacije.	- poravnati se z oškodovancem
	- udeležiti se programov socialnega treninga
	- oprava dela v korist humanitarnih organizacij
	- osebno se opravičiti oškodovancu
	- redno obiskovati šolo
	- usposabljati se za poklic ali sprejeti zaposlitev
	- nastaniti se pri določeni družini, v domu ali drugje
	- zdraviti se v ustrezni zdravstveni organizaciji
nadzorstvo organa socialnega varstva	- obiskovati vzgojno, poklicno, psihološko ali drugo podobno posvetovalnico
	- opraviti preizkus znanja prometnih predpisov
	Center mladoletniku določi svetovalca, ki opravlja nadzorstvo npr. skrbi za šolanje, zaposlitev, izločitev iz škodljivega okolja, zdravljenje, ureditev razmer v katerih

	živi – gre torej za nadzor in aktivno spodbujanje mladoletnika k načinu življenja, ki bi skladen s pravnimi in družbenimi normami; sodišče določi, kdaj ukrep preneha, ne sme trajati manj kot eno leto in ne dalj kot tri leta.
ukor	najmilejši vzgojni ukrep: opozorilo

Namen vzgojnih ukrepov na podlagi *Zakona o prekrških* je, da se z nasveti in opozorili, z varstvom in pomočjo mladoletnim storilcem prekrškov, in z razvijanjem njihove osebne odgovornosti zagotovita njihova vzgoja in pravilen razvoj; namen drugih sankcij za mladoletnike pa tudi vplivati na mladoletne storilce prekrškov, da ne bi ponavljali prekrškov, kot tudi na druge mladoletnike, da ne bi delali prekrškov.

Mladoletnemu storilcu *prekrška* se lahko izrečejo naslednji vzgojni ukrepi (izreči se sme samo eden od ukrepov iz spodnje razpredelnice):

ukor	
navodila in prepovedi (eno ali več)	<ul style="list-style-type: none"> - redno obiskovati šolo - opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali samoupravne lokalne skupnosti - opraviti preizkus znanja prometnih predpisov; - prepoved vožnje motornega vozila pod pogoji, pod katerimi je mogoče to sankcijo izreči polnoletnim - obvezno obiskovanje vzgojne, poklicne, psihološke ali druge posvetovalnice.
nadzorstvo organa socialnega varstva	

Vzgojnemu ukrepu nadzorstva organa socialnega varstva so v večini primerov pridružena tudi navodila: npr. opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, redno obiskovati šolo, opravičilo oškodovancu, trening socialnih veščin.

V letu 2014 je bil na podlagi KZ - 4 mladoletnikom izrečen vzgojni ukrep nadzorstva organa socialnega varstva (NOSV) ter 1 na podlagi ZP. Izmed *navodil in prepovedi* po KZ je bilo s strani sodišča v 2 primerih izrečena udeležba programov socialnega treninga (TSV), v 7 primerih poravnava z oškodovancem, v 3 primerih opraviti delo v splošno korist, v 1 primeru opravičilo oškodovancu, v 1 primeru preizkus znanja prometnih predpisov ter v 1 primeru redno obiskovanje šole. Skupaj 15 navodil in prepovedi.

Spodnji razpredelnici prikazujeta število mladoletnikov in vrsto navodil in prepovedi izrečenih s strani sodišča na podlagi KZ in ZP v letu 2014.

Tabela št. 22: Navodila in prepovedi po KZ

vrsta	Novi v 2014
povrnitev škode	7
opravičiti se oškodovancu	1
opraviti delo v korist humanitarnih org. ali lok. skup.	3
udeležiti se programov socialnega treninga	2
redno obiskovati šolo	1
preizkus znanja prometnih predpisov	1
SKUPAJ	15

Vir: Interno letno poročilo 2014

Tabela št. 23: Navodila in prepovedi po ZP

vrsta	Novi v 2014
opraviti delo v korist humanitarnih org. ali lok. skup.	3
redno obiskovati šolo	1
SKUPAJ	4

Vir: Interno letno poročilo 2014

Spodnja razpredelnica prikazuje število vseh mladostnikov, ki imajo na dan 31.12.2014 izrečen vzgojni ukrep s strani sodišča (oziroma ukrep + navodilo):

Tabela št. 24: Vzgojni ukrepi na nad 31.12.2014

Vrsta vzgojnega ukrepa	število
NOSV	6
NOSV +DKD	3
DKD	3
NOVS+povrnitev škode	2
NOSV + povrnitev škode + opravičilo	1
NOSV + povrnitev škode + TSV	1
NOSV + TSV	1
TSV	2
povrnitev škode	3
SKUPAJ	22

Vir: Interno letno poročilo 2014

Na dan 31.12.2014 ni nobenega mladoletnika, ki bil na podlagi vzgojnega ukrepa nameščen v zavod.

Mladostniki, ki so vključeni v obravnavo in spremljanje na centru imajo pogosto neprimerno vzgojo, neurejene družinske odnose, nekateri so žrtve čustvenega nasilja zaradi ločitve staršev. Pri delu z otroki in mladostniki s težavami v odraščanju se v večji meri izvaja podporna vloga mladostniku, vzpodbuja se njegovo vključevanje v razne dejavnosti in aktivnosti, starše in mladostnike se usmerja v specialistične obravnave in sodeluje s strokovnjaki drugih institucij in s starši z namenom krepitve pozitivnih vedenjskih vzorcev otrok in ustrežnejših vzgojnih pristopov staršev za doseg nekoliko boljšega sobivanja, vzdrževanja obstoječih odnosov in krepitve le teh oz. zmanjševanja povzročene škode.

I.C VARSTVO ODRASLIH

I.C.1 Penalno področje in opravljanje dela v splošno korist

Obseg in vsebina zadev na področju post-penale je podobna preteklim letom. Opazen je le porast pogojnih obsodb z varstvenim nadzorstvom, zlasti v povezavi z nasiljem v družini. Število varstvenih nadzorstev je na dan 31.12.2014 – 12, od tega je 6 novih zadev, 7 zadev pa je bilo v poročevalnem obdobju zaključenih.

Center je obravnaval problematiko oseb (pred) med prestajanjem zaporne kazni in po odpustu. Zavodom za prestajanje kazni zapora je na podlagi zaprosila posredoval socialna poročila za osebe, ki so nastopile kazen zapora, realiziranih je bilo tudi nekaj obiskov

zapornikov v Zavodih za prestajanje zaporne kazni. Pri postpenalni pomoči pa gre večinoma za urejanje namestitve po prestani kazni in uveljavljanje denarne socialne pomoči.

Problematika na področju izvrševanja dela v splošno korist je enaka preteklim letom. Zaradi sprememb ZP-1 je manj zadev s področja prekrškov. Več pa je zadev s področja nadomestitve kazni zapora, kar gre pripisati spremenjeni sodni praksi. Omembe vredno dejstvo je še, da je Ustavno sodišče decembra 2014 razveljavilo določbe v zvezi z uklonilnim zaporom (U-I-12/12-22)

V letu 2014 je bilo odprtih 52 novih zadev opravljanja dela v splošno korist, kar je precej maj kot v letu 2013 ko je bilo novih zadev 128. Razlog temu je zlasti sprememba Zakona o prekrških. 105 zadev pa je bilo v poročevalnem obdobju zaključenih.

I.C.2 Skrbništvo odraslih

I.C.2.1 Odvzem poslovne sposobnosti, postavitvev pod skrbništvo in spremljanje skrbništva

Center postavi pod skrbništvo osebo, ki ji je na podlagi pravnomočne odločbe odvzeta poslovna sposobnost. Namen skrbništva za osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost je, da se zaščitijo pravice in koristi posameznika, ki zaradi duševne bolezni, duševne zaostalosti, odvisnosti od alkohola ali mamil ali iz drugega vzroka, ki vpliva na psihofizično stanje, ni sposoben ščititi svojih osebnih ali premoženjskih koristi.

Začasnega skrbnika postavi Center osebi, zoper katero se je začel postopek za odvzem poslovne sposobnosti. Dolžnost začasnega skrbnika je zastopati osebo in ščititi njene pravice, koristi in interese v času postopka odvzema poslovne sposobnosti.

V letu 2014 je sodišče v 7 primerih odločilo, da se osebi delno odvzame poslovna sposobnost, v 14 primerih pa v celoti. V 8 primerih se nepravdni postopek odvzema poslovne sposobnosti še ni zaključil (na dan 31.12.2014).

Na novo je bilo postavljenih 14 oseb pod skrbništvo (v letu 2013 – 22 oseb), od tega je Center prevzel vlogo skrbnika v 6 primerih.

Center spremlja skrbnikovo delo, le-ta pa sodeluje s Centrom in najmanj enkrat letno s pisnim poročilom in dokazili poročja o varovančevem življenju, zdravju in premoženju, na zahtevo Centra pa tudi večkrat.

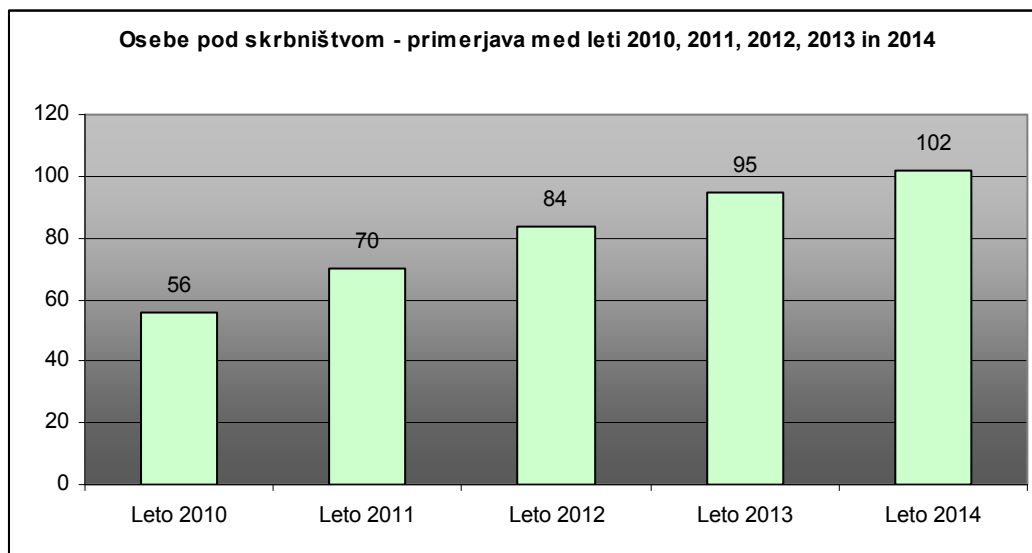
Na dan 31.12.2014 Center evidentira 102 (52 žensk, 50 moških) odraslih oseb pod skrbništvom zaradi odvzete poslovne sposobnosti (20 oseb ima delno odvzeto poslovno sposobnost). V 44 primerih neposredne skrbniške naloge izvaja Center. Ostalim 58 je skrbnik nekdo izmed sorodnikov, razen v 2 primerih je skrbnica osebi strokovna delavka posebnega socialno varstvenega zavoda.

69 oseb po skrbništvom ima nepremično premoženje, 33 oseb pa je brez nepremičnega premoženja. Večina oseb pod skrbništvom (76 oziroma 74%) je v institucionalnem varstvu, in sicer največ v posebnih socialnovarstvenih zavodih in domovih za starejše.

Na področju skrbništva se trend naraščanja števila spremljanja oseb pod skrbništvom in s tem povezanih nalog nadaljuje tudi v letu 2014. Obseg dela skrbnikov se večja, tudi ko izvaja skrbništvo center po uradni dolžnosti. Vse večja je odgovornost za urejanje zadev, za osebe in njihov način življenja, skrb za njihovo premoženje, pravni posli itd. Skrbništvo je še vedno brezplačna, častna funkcija, ki potegne za sabo tudi kazensko odgovornost, zaradi česar vse več sorodnikov ali drugih oseb noče prevzemati vloge skrbnika.

Kot že rečeno se število oseb pod skrbništvom, za katere center spremlja skrbnikovo delo iz leta v leto povečuje, prav tako iz leta v leto narašča število primerov, v katerih neposredne skrbniške naloge opravlja center. Ob koncu leta 2010 je center pod stalnim skrbništvom spremljal 56 oseb, ob koncu leta 2011 – 70 oseb, ob koncu leta 2012 - 84 oseb, ob koncu leta 2013 – 95 oseb in ob koncu leta 2014 – 102 osebi. Naraščanje prikazuje spodnja grafična ponazoritev.

Graf št. 1

Vir: Letna interna poročila 2010, 2011, 2012, 2013 in 2014

I.C.2.2 Skrbništvo za posebni primer

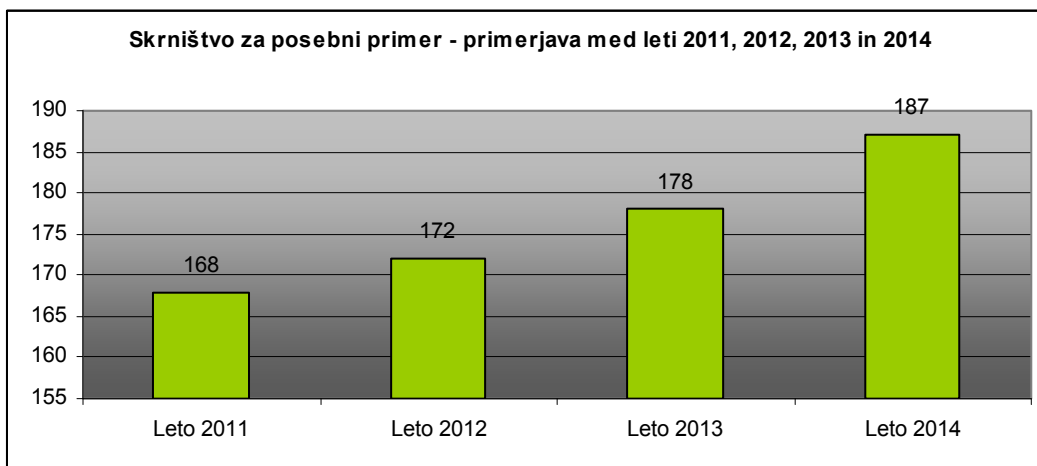
Skrbništvo za posebni primer se lahko uvede na podlagi 211. člena ZZZDR in za posameznika ne pomeni odvzema poslovne sposobnosti. Skrbnik za poseben primer se postavi osebi za določeno vrsto opravil.

V letu 2014 je bilo rešenih 217 zadev skrbništev za posebni primer (v letu 2013 – 211 zadev). Na dan 31.12.2014 pa v 9 zadevah urejanja skrbništva za posebni primer postopek še ni zaključen.

Imenovanih je bilo 187 skrbnikov za posebni primer, od tega je Center prevzel vlogo skrbnika za posebni primer v 15 primerih. Skrbnik za posebni primer je bil v letu 2014 postavljen na novo postavljen 123 osebam.

Spodnja grafična ponazoritev predstavlja naraščanje števila skrbništev za posebni primer v obdobju 2011-2014. V letu 2011 – 168, v letu 2012 – 172, v letu 2013 – 178 in v letu 2014 - 187 skrbnikov za posebni primer.

Graf št. 2

Vir: Interna poročila 2011, 2012 in 2013, 2014

Spodnja razpredelnica ponazarja skrbništva za posebni primer v letu 2014 glede na namen postavitve.

Razpredelnica št. 25: Skrbništvo za posebni primer glede na razlog postavitve

Razlog postavitve skrbnika za posebni primer	Število
urejanje namestitve v institucionalno varstvo	83
zastopanje pri odprtju direktne bremenitve osebnega računa	23
zastopanje v sodnih in upravnih postopkih	103
prejemanje priporočene pošte	77
odprtje osebnega računa ter vezava sredstev	107
zastopanje pri oprostitvah plačila institucionalnega varstva	4
zastopanje pri urejanju izdaje osebnih dokumentov	6
ureditev nakazovanja pokojnine na osebni račun	4
drugo (prekinitev pogodb s ponudniki storitev, urejanje zdr. zav.,...)	22
zastopanje pri prodaji vrednostnih papirjev	1
zastopanje pri sklenitvi najemne pogodbe	13
zast. pri sklep. pravnih poslov (razen sklep. najemne pog. ter prodaja vred. papirjev)	16

Vir: Interna poročila 2014

Skupno število iz razpredelnice presega skupno število zadev – pogosto je namreč skrbnik za posebni primer za odraslo osebo postavljen za več nalog (največkrat se urejanje institucionalnega varstva povezuje tudi z urejanjem finančnih zadev, vsaj v delu, da se uredi plačilo institucionalnega varstva). Večina odločb skrbništva za posebni primer je torej zaradi prvotnega razloga urejanja institucionalnega varstva, ki pa za sabo povleče tudi druge naloge, npr. prejemanje pošte, urejanje plačila stroškov domske oskrbe, morebitnih stroškov nepremičnin varovanca.

V letu 2014 je bilo odobrenih 38 pravnih poslov (z odločbo po 191. členu ZZZDR). Soglasij za odobritev dviga finančnih sredstev z računa varovancev, ki so po naravi odobritve pravnih poslov (obremenitev oz. odtujitev premoženja varovanca po 191. čl. ZZZDR) je bilo v tem obdobju 59.

Na področju skrbništva za posebni primer velja izpostaviti določene dejavnike, zaradi katerih se povečuje število zadev, na drugi strani pa posledice povečanja le-teh. V poročevalnem obdobju je opazen porast SPP glede urejanja institucionalnega varstva za starejše, zlasti za tiste, ki so v domu že nastanjeni. Razloge za to je moč pripisati socialni inšpekciji, ki je pri opravljanju rednega nadzora zahtevala, da morajo uporabniki institucionalnega varstva, ki so upravičeni do oskrbe IV, imeti osebo, ki bo v celoti zastopala interese teh oseb. V nekem drugem nadzoru pa je inšpekcija zahtevala, da so izvajalci domskega varstva pozorni na uporabnike storitev, ki sami ne zmore več varovati svojih pravic in koristi, tako da se jim zagotovi ustrezno varstvo. Domovi so bili na omenjeno pozorni že pred tem, sedaj pa je pričakovati, da se bodo tega držali še bolj dosledno, kar pomeni večje število zadev. Ker pa se v postopku imenovanja skrbnika za posebni primer preveri, ali je za osebo treba urediti še kakšne druge stvari, bo to neizogibno pomenilo več dela.

V prihodnje gre pričakovati, da se bo vse več zadev nanašalo na urejanje bančnih in finančnih zadev. Razlog za to gre pripisati strožjim zahtevam bank, kadar gre za razpolaganje s tujim premoženjem. Slednje je vsekakor na mestu, saj lahko na teh področjih prihaja do nenadzorovanega in zato morebiti tudi neupravičenega razpolaganja s premoženjem varovancev.

Poleg socialnih in zdravstvenih zavodov je v zadnjem času moč zaznati, da na potrebnost skrbništva za posebni primer opozarjajo tudi notarji, odvetniki, sodišča in upravne enote. Tu gre največkrat za razne pravne postopke, ki so povezani s premoženjem varovancev. Gre za postopke vpisa v zemljiško knjigo, sklepanje posameznih pravnih poslov, sodelovanje v raznih sodnih postopkih.

I.C.3 Urejanje statusa invalida

Urejanje statusa invalida Center izvaja na podlagi Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb. Prizadeta oseba ima po 18 letu starosti pravico pridobiti status in nadomestilo za invalidnost in dodatka za tujo nego in pomoč.

V letu 2014 je Center obravnaval 4 nove zadeve za priznanje pravic po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Izdani sta bili 2 odločbi s priznanjem statusa invalida in nadomestila za invalidnost, 1 odločba s priznanjem statusa invalida, nadomestila za invalidnost in pravice do dodatka za tujo nego in pomoč in 1 odločba s priznanjem pravice do dodatka za tujo nego in pomoč.

Poleg tega je center v letu 2014 izdal tudi 2 odločbi o ukinitvi pravic po ZDVRTPO.

Status invalida po ZDVRTPO (v nadaljevanju: invalidnih oseb) na območju CSD Ljubljana Bežigrad ima na dan 31.12.2014 - 178 oseb. 23 osebam je odvzeta poslovna sposobnost in so postavljene pod stalno skrbništvo. Pri 104 osebah pa gre za podaljšano roditeljsko pravico.

Tabela št. 26: Struktura oseb s statusom po ZDVRTPO po spolu

ženske	moški
61	117

Vir: Seznam oseb s statusom po ZDVRTPO

17% oseb je v domači oskrbi, torej niso vključeni nikamor, ostali so vključeni v VDC (dnevno ali domsko varstvo), zavode za usposabljanje, domove za starejše ali posebne socialnovarstvene zavode.

Od skupnega števila invalidnih oseb, je 57 osebam priznan samo status invalida po ZDVRTPO, torej materialne pravice v celoti prejemajo po drugih predpisih. 4 osebe pa so upravičene prejemnice razlike med deležem pokojnine oz. drugim virom in višino nadomestila. Celotno nadomestilo za invalidnost pa prejema 106 oseb.

110 oseb s statusom invalida prejema dodatek za tujo nego oziroma pomoč in postrežbo.

I.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača

Po Zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika Center ureja pravico gluhe osebe do tolmača. Gluha oseba ima pravico uporabljati znakovni jezik v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe in ima pravico uporabljati znakovni jezik tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Na podlagi odločbe izda Center gluhi osebi izkaznico, s katero lahko uveljavlja pravice, enkrat letno pa ji izda vavčerje za plačilo tolmača v obsegu 30 ur letno oziroma skupaj največ 100 ur letno za gluhe osebe, ki imajo status dijaka ali študenta, ki imajo dodatne potrebe, povezane z izobraževanjem.

V letu 2014 je bilo obravnavanih 7 zadev, od tega o 2 novi zadevi za priznanje pravice po Zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika, v 1 primeru je bil postopek za priznanje pravic ustavljen, 2 zadevi sta bili odstopljeni drugemu krajevno pristojnemu centru, 1 zadeva je bil odstopljena na center z drugega CSD, v 1 zadevi pa je gluha oseba umrla.

V okviru obravnave novih zadev sta bila izpeljana 2 postopka z izdajo odločbe o pravici do slovenskega znakovnega jezika. V 1 primeru je bil izdan sklep o ustavitvi postopka.

Center je v poročevalnem obdobju uredil tri nove izkaznice in začel s pošiljanjem vavčerjev za leto 2015 – do 31.12.2014 so bili posredovani 33 osebam). Na dan 31.12.2014 je vseh upravičencev 59, enako kot ob koncu leta 2013.

Strokovna delavka centra se je v letu 2014 povezovala in sodelovala s Komisijo za slovenski znakovni jezik ter Društvom gluhih in naglušnih. Timskega sestanka strokovne komisije za slovenski znakovni jezik se je udeležila dvakrat.

I.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika

Pravica invalidne osebe do družinskega pomočnika je opredeljena v ZSV in je namenjena polnoletnim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb. Institut družinskega pomočnika je pravica upravičenca, da lahko namesto celodnevnega institucionalnega varstva izbere družinskega pomočnika, ki mu nudi pomoč v domačem okolju. Namenjen je predvsem tistim invalidnim osebam, ki menijo, da jim institucije ne nudijo zadostne individualnosti, osebne komunikacije in domačnosti.

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi zagotavlja oskrbo v domačem okolju, ima ustrezen odnos do invalidne osebe in je usposobljen za komuniciranje in delo z invalidno osebo. Družinski pomočnik je lahko le oseba, ki bi se lahko štela za brezposelno osebo po Zakonu o urejanju trga dela. Ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Družinski pomočnik je financiran iz občinskega proračuna, del sredstev se zagotovi iz naslova dodatka za tujo nego in pomoč oziroma dodatka za pomoč in postrežbo.

Pravico do družinskega pomočnika ima na dan 31.12.2014 - 12 oseb. Center je v poročevalnem obdobju v enem primeru priznal pravico do družinskega pomočnika. V 1 primeru pa pravico do družinskega pomočnika ukinil. Na dan 31.12.2014 - 2 zadevi odločanja o pravici do družinskega pomočnika še nista zaključeni.

I.C.4 Varstvo starejših

V letu 2014 je Center obravnaval 5 oseb zaradi urejanja namestitve v zavodu. Problemi se sicer pojavljajo zlasti pri namestitvi oseb v takojšnjo domsko oskrbo, če je potrebna nujna namestitvev. Do namestitve se uredi pomoč na domu preko Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana in Zavoda Pristan ali pa s podaljšanjem bolnišničnega zdravljenja (Sežana, Rakičan. Ljubljana, Jesenice). Problemi se pojavljajo pri osebah mlajših od 65 let, saj jih splošni domovi ne sprejemajo. Vse več pa je mlajših oseb, ki potrebujejo oskrbo (po kapi, prometne nesreče, alkohol), ki bi potrebovale njihovim potrebam primerne ustanove.

I.C.5 Obravnava v skupnosti

Na dan 31.12.2014 so bile v obravnavo v skupnosti vključene 4 osebe s težavami v duševnem zdravju. Center v okviru naloge sodeluje s koordinatorjem obravnave v skupnosti. Namen je izboljšanje kakovosti življenja in podpora v vsakdanjem življenju (nadaljevanje zaposlitve, obiskovanje nevladnih organizacij, vključitev v skupino AA, sodelovanje s svojci, posredovanje prošnje za odpis dolga).

I.D OPROSTITVE PRI PLAČILU STORITEV

Postopek ugotavljanja in odločanja o oprostitvi plačila storitve vodi Center, ki mora v postopku ugotoviti kakšen je finančni položaj uporabnika in njegovih ožjih družinskih članov, ki so ga po ZZZDR dolžni preživljati. Kadar upravičenec sam ni plačilno sposoben, se ugotavlja, ali so plačilno sposobni njegovi družinski člani, saj so sicer oni zavezani k doplačilu storitve.

Center odloča na podlagi zahteve upravičenca o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve. Občina financira pomoč družini na domu najmanj v višini 50% k ceni storitve, lahko pa določi tudi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu. Pomoč na domu starejšim ali invalidnim osebam v Ljubljani izvaja Zavod za oskrbo na domu. Ustanovitelj in financer zavoda je Mestna občina Ljubljana, ki sofinancira tudi ceno storitve pomoč na domu. Dogovore o izvajanju storitve sklepa zavod, oprostitve ali delne oprostitve plačila storitve pa Center. V letu 2014 je Center na novo odločal o 1 oprostitvi storitve pomoči na domu, o 6 zadevah je odločal ponovno zaradi spremembe, 1 zadeva pa je bila v poročevalnem obdobju ukinjena.

Tudi pri institucionalnem varstvu starejših oseb je Center odločal o delni oprostitvi plačila oskrbe v institucionalnem. Oprostitev plačila institucionalnega varstva se financira iz občinskega proračuna. Če je uporabnik lastnik nepremičnine, se mu z zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve v korist občine, ki prevzame zanj plačilo te storitve, prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino.

Zaradi smrti upravičenca je bilo v poročevalnem obdobju 8 ukinitiv doplačil institucionalnega varstva. V 139 primerih se je zaradi spremembe pri razvrstitvi v potrebno oskrbo stanovalca v okviru institucionalnega varstva ponovno odločalo o oprostitvi plačila storitev. Na novo pa se je o oprostitvah v poročevalnem obdobju odločalo v 43 primerih.

I.E PRAVICE PO ZAKONU O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV in MOL DENARNE POMOČI

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev se od 1. 1. 2012 izvaja na podlagi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) in Zakona o socialnovarstvenih prejemkih (ZSvarPre).

Centri na podlagi navedenih zakonov odločajo o štirih denarnih prejemkih:

- otroški dodatek (OD)
- denarna socialna pomoč (DP)
- varstveni dodatek (VD)
- državna štipendija (DS)

ter o naslednjih subvencijah in oprostitvah: znižano plačilo vrtca (VR), subvencija malice za učence in dijake (MU), subvencija kosila za učence (KU), subvencija najemnine (NA), pravica do prispevka obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZ), pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev (DZ), oprostitvev plačila socialno varstvenih storitev (OP – stran 23), prispevek k plačilu družinskega pomočnika (DP – stran 22).

Od 01.01.2014 center odloča še o dveh novih pravicah in sicer: pogrebnini (POG) in posmrtnini (POS). Ti dve pravici sta bili iz zdravstvene blagajne prestavljeni v sistem socialnega varstva, s spremembo Zakona o socialno varstvenih pravicah.

Spodnja razpredelnica prikazuje *število zavrženih/zavrženih* pravic v letu 2014 ter primerjavo med *številom odobrenih pravic* ter *številom vseh obravnavanih zadev* med letoma 2013 in 2014.

Tabela št. 27: Pravice po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

Pravica	Št. odobrenih v letu 2013	Št. odobrenih v letu 2014	Št. zavrženih/zavrženih v letu 2014	Št. obravnavanih v letu 2013	vseh zadev	Št. obravnavanih v letu 2014	vseh zadev
DP	2430	3030	511	2876		3541	
IDP	426	504	301	675		805	
VD	204	244	66	263		310	
OD	5661	5678	976	7252		6654	
DS	758	1240	511	1148		1751	
VR	3209	3503	282	3537		3785	
NA	257	351	165	358		516	
DZ	2335	3014	581	2891		3595	
OZ	2342	3180	503	3069		3683	
MU	2602	1337	83	2911		1420	
KU	421	238	115	1035		353	
POG	/	51	19	/		70	
POS	/	31	13	/		44	
SKUPAJ	20645	23532	2995	26015		26527	

Vir: ISCS2

Zgornja razpredelnica kaže na to, da je bilo v letu 2014 v primerjavi z enakim obdobjem lani 14% več odobrenih pravic (najverjetneje odraz težke finančne situacije v družbi in veliko število brezposelnih oseb), vseh obravnavanih zadev pa v primerjavi z letom 2013 večje za 2%.

Število obravnavanih zadev skozi leto ni enakomerno porazdeljeno. Najbolj izstopata mesec avgust in december, saj se takrat število obravnavanih zadev zelo poveča. V mesecu januarju 2014 se je število obravnavanih zadev najbolj povečalo zaradi začetka izvajanja novega Zakona o štipendiranju, ki je bil sicer sprejet v juliju 2013, uporablja pa se od 1.1.2014. Omenjeni zakon je ponovno uvedel pravico do državne štipendije za mladoletne dijake. Podatki v zgornji razpredelnici tako kažejo, da je bilo v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 odobrenih 63% več državnih štipendij.

Temu so se v decembru 2013 pridružile še spremembe ZUPJS in ZSvarPre, ki so se začele uporabljati s 1.1.2014: v primeru prvega odločanja so se po uradni dolžnosti preverile tudi druge pravice, kar je tudi povečalo število obravnavanih zadev v poročevalnem obdobju, poleg tega je kot že omenjeno center s 1.1.2014 tudi začel odločati o dveh popolnoma novih pravicah: pogrebnini in posmrtnini, o katerih je do 31.12.2013 odločal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Zaradi tega je bil v poročevalnem obdobju ponovno zaznati povečan obseg dela oziroma povečanje števila postopkov pri odločanju o upravičenosti do pravic iz javnih sredstev.

S 1. 9. 2014 se je začela uporabljati novela ZUPJS, ki med drugim prinesla novosti tudi glede uveljavljanja in odločanja o subvenciji malice in kosila. Novela je prinesla nov način izmenjave podatkov med MDDSZ in Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport z namenom poenostavitve uveljavljanja subvencionirane prehrane. Pred šolskim letom 2014/2015 zato strankam praviloma ni bilo treba oddajati vlog za uveljavljanje subvencije malice in kosila, saj vzgojno-izobraževalni zavodi sedaj upoštevajo uvrstitev v dohodkovni razred na osnovni podatkov o povprečnem mesečnem dohodku na osebo, ugotovljenem v veljavni odločbi o otroškem dodatku ali državni štipendiji. Stranke lahko po novem vložijo posebno vlogo za MU in KU na CSD samo, če družina učenca ali dijaka na dan 1. 9. 2014 oziroma kasneje, ne bo razpolagala z veljavno odločbo o OD ali DS. MU in KU se v takih primerih določi na podlagi uvrstitev v dohodkovni razred na način, kot velja za pravico do otroškega dodatka, subvencija pa se prizna z začetkom šolskega leta oziroma z dnem vložitve vloge za MU/KU. Zaradi te novosti je število izdanih odločb za subvencijo malice in kosila v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 upadlo.

Tudi v letu 2014 se je v primerjavi z letom 2013 povečalo število odobrenih denarnih socialnih pomoči tako rednih (za 24%) kot izrednih (18%), kar je najverjetneje odraz težke finančne situaciji v družbi in velikega števila brezposelnih oseb. Poleg tega se opaža, da veliko ljudi, ki imajo zaposlitev oziroma so upokojeni in prejema pokojnino uveljavljajo pravico do denarne socialne pomoči, saj njihova plača oziroma pokojnina ne zadošča za kritje vseh življenjskih stroškov. V povezavi s šibkim ekonomskim stanjem se vse bolj pojavlja tudi stanovanjska problematika. Tako je pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev tudi vse več prosilcev za subvencijo najemnine. V letošnjem letu se je v primerjavi z letom 2014 povečalo število odobrenih pravic do subvencije najemnine 36%. Pri delu se sicer opaža, da je poraslo število novih vlagateljev za denarno socialno pomoč. Povečuje se revščina, število stečajev (osebnih), izvršb. Veliko vlagateljev potrebuje pomoč pri izpolnjevanju vloge, kljub temu je še vedno veliko nepopolnih vlog in posledično veliko število pozivov k dopolnitvi vloge.

MOL denarne pomoči v letu 2014

Naslednja razpredelnica prikazuje število dodeljenih pomoči – financiranih s strani MOL v letu 2014, glede na vrsto pomoči.

Tabela št. 28: MOL denarne pomoči v letu 2014 glede na vrsto pomoči

Vrsta pomoči	Število dodeljenih pomoči letno	
	100%	50%
Delno kritje stroškov ob začetku novega šolskega leta za otroke v OŠ IN SŠ	57	6
Šola v naravi, letovanje / zimovanje osnovnošolcem	3	
Kosila za otroke v OŠ in SŠ, kjer je organizirana prehrana	4	5
Za premostitev trenutne materialne ogroženosti	481	43
Za kritje stroškov kosil osebam starejšim od 65 let		
Pomoč ob rojstvu otroka	24	
SKUPAJ	569	54
SKUPAJ	623	

Vir: Mesečna interna poročila 2014

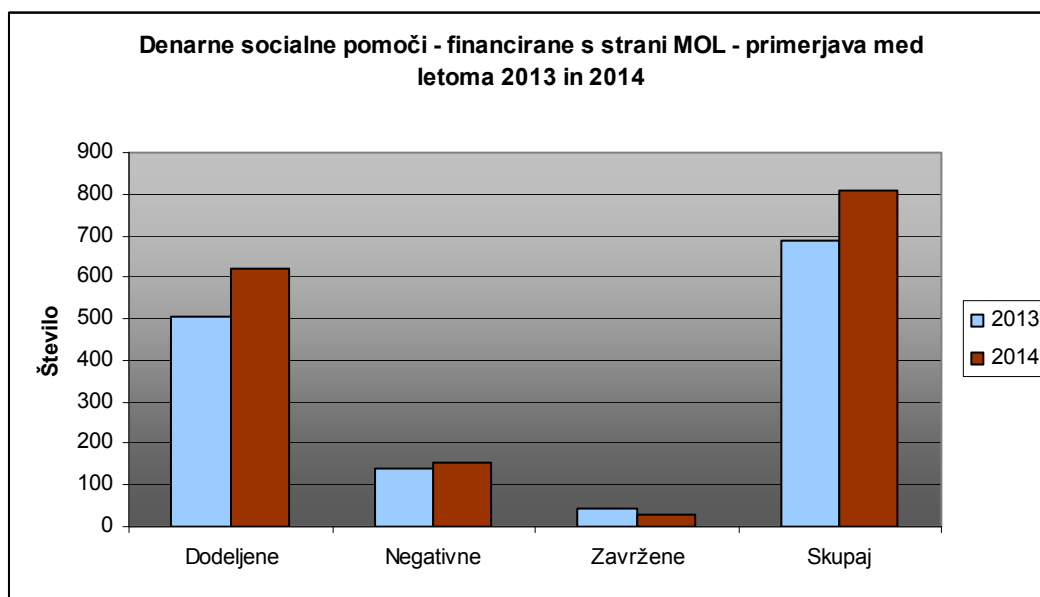
Število dodeljenih denarnih pomoči, financiranih s strani MOL se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 povečalo za 22,8%, kar prikazuje spodnja razpredelnica in grafični prikaz. Zaradi težke finančne situacije ter velikega števila brezposelnih oseb se število tovrstnih pomoči povečuje, pri delu pa se opaža, da je v letošnjem letu center obravnaval tudi veliko število popolnoma novih prosilcev, ki se znašli v materialni stiski (revščina, stečajni postopki, izvršbe,...) Tudi v letošnjem letu je center pri večini vlagateljev odločal o denarni socialni pomoči na podlagi 4. b člena Odloka (druga pomoč v koledarskem letu).

Tabela 29: Število dodeljenih, negativnih in zavrženih pravic do denarne pomoči – financirane s strani MOL, primerjava med letoma 2013 in 2014

	Dodeljene	Negativne	Zavržene	Skupaj
2013	507	140	42	689
2014	623	154	31	808

Vir: Mesečna poročila 2013 in 2014

Graf št. 3

Vir: Mesečna poročila 2013 in 2014

I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI

Pravice po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih so pravice iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo (pravica do dopusta, nadomestila, pravice iz naslova krajšega delovnega časa, pravica do plačila prispevkov v primeru štirih ali več otrok) in pravice do družinskih prejemkov (starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljeni dohodek). Pravice so vezane na otroka, uveljavlja pa jih eden od staršev.

I.F.1 Družinski prejemki

Tabela št. 30: Družinski prejemki po ZSVDP – primerjava med letoma 2013 in 2014

	2013	2014
starševski dodatek	89	68
pomoč ob rojstvu otroka	556	487
dodatek za nego otroka	69	114
delno plačilo za izgubljeni dohodek	29	8

Vir: Interno letno poročilo 2013 in 2014

I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo

Tabela št. 31: Pravice – starševsko varstvo po ZSVDP – primerjava med letoma 2013 in 2014

	2013	2014
(porodniški dopust)* materinski dopust	488	533
očetovski dopust	502	470
dopust za nego in varstvo (starševski dopust*)	581	583*(4)
daljši dopust za nego in varstvo (daljši starševski dopust)*	106	104
posvojiteljski dopust	2	(4)*
Pravica do krajšega delovnega časa do 3. leta starosti	172	133
Pravica do krajšega delovnega časa po 3. letu – od 3 do 18 let	108	150
Pravica do plačila prispevkov za soc. varnost (s.p.) do 3. leta otrokove starosti	21	31
Pravica do plačila prispevkov za soc. varnost (s.p.) po 3. letu – od 3 do 18 leta otrok. Star.	22	37
Plačilo prispevkov v primeru 4 ali več otrok	5	5

*Štirje primeri starševskega dopusta so bili iz naslova pravice posvojiteljev do starševskega dopusta, z 29.4.2014 je stopil v veljavo nov Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki je dopust za nego in varstvo otroka ter posvojiteljski dopust po novem enotno preimenoval v starševski dopust

Vir: Interno polletno poročilo 2014

I.G SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Prva socialna pomoč obsega pomoč pri prepoznavanju socialnih stisk in težav, oceno možnih rešitev, seznanjanje upravičenca z možnimi socialno varstvenimi storitvami, z obveznostmi, ki sledijo izbiri storitve ter predstavitev mreže izvajalcev, ki lahko upravičencu nudijo pomoč. Storitve je praviloma enkratna. Po prvem razgovoru se zaključi oziroma napoti k ustreznemu strokovnemu delavcu ali v drugo institucijo zaradi nadaljnje obravnave.

Številke v spodnji razpredelnici, ki izhajajo iz letnega internega poročila niso v skladu s stanjem v bazi socialnih podatkov, v bazi je pri določenih uporabnikih storitev pod eno mapo zavedenih tudi več storitev – nekateri uporabniki so se v poročevalnem obdobju zglasili večkrat – zaradi različnih, ali težav z isto komponento. V bazo socialnih podatkov zaradi velikega števila uporabnikov ni moč zavesti vseh storitev – temu se izogne največkrat v primeru funkcionalne nepismenosti – stranke, ki ponovno uveljavljajo pravice in potrebujejo pomoč pri izpolnitvi vloge.

Tabela št. 32: Prva socialna pomoč - obravnavane zadeve glede na vrsto pomoči

Število vseh obravnavanih zadev	2861
Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (OD, DS, subvencije , pomoč pri izpolnjevanju vlog, informacije)	91
Materialna ogroženost – uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (DSP, VD, OZ, DZ, NA, POG, POS)	1204
Druge težave, problemi (bolezen, invalidnost otrok, starost - oskrba, težave v odnosih v družini, nasilje v družini težave v duševnem zdravju, alkoholizem, brezdomstvo, stanovanjska problematika, deložacija, odvisnost, izguba stalnega prebivališča, osebna stiska, težave v odraščanju, rubeži, krediti, razpad izvenzakonske skupnosti, motenje hišnega miru, neurejeno zavarovanje – tujci brez bivališča, pritožbe strank, nasprotje interesov strank – ugotavljanje/izpodbijanje očetovstva, izvršbe preživnine, neizvajanje stikov, predodelitev otrok)	504
Pomoč neuki stranki , materialna ogroženost (izpolnjevanje obrazcev, vlog, informacije)	607
Posredovanje podatkov po uradni dolžnosti (UE – veteranski dodatek, ugotavljanje dejanskega prebivališča, sodišče, DURS, RTV, stečajni upravitelj,...)	167
Drugi pisni izdelki (mnenja, priporočila, JSSS, PP, potrdila UE na zahtevo strank, potrdila za Karitas, opis socialnih razmer)	288

Vir: Interno letno poročilo 2014

Vseh obravnavanih zadev v letu 2014 je bilo 2861, kar je v primerjani z letom 2013 - 5% več, ko je bilo skupno število obravnavanih zadev 2734.

Podobno kot v preteklih letih se je tudi v letošnjem problematika uporabnikov pogosto prepletala, predvsem ko gre za uporabnike (večina) z nižjim socialno ekonomskim statusom. Vsekakor je zaslediti porast števila uporabnikov z nizkim socialnoekonomskim statusom – kombinirane težave – materialna ogroženost, na katero je vezana stanovanjska problematika, zadolženost – rubeži, krediti, neurejena prijava stalnega prebivališča, temu pa so vzporedno vezane še druge težave: težave v družinskih odnosih tudi z elementi nasilja, zasvojenost, depresije, alkoholizem, porajajoče in nezdravljene težave v duševnem zdravju, večkrat neurejeno zdravstveno zavarovanje (zaradi neurejenega zdravstvenega zavarovanja nekateri ljudje ne poiščejo nujne medicinske pomoči zaradi strahu pred stroški, ki bi jih ne zmogli poravnati) in osiromašeno socialno mrežo. Opaža se tudi porast problematike povezane z demenco.

Zaradi velikega števila uporabnikov pri delu pogosto zmanjkuje časa za poglobljen pogovor, usmerjen v raziskovanje življenjskega sveta uporabnika.

Osebe, ki jim denarna socialna pomoč ne pripada zaradi krivdnih razlogov so pogosto prepuščene izključno pomoči, ki jo lahko zagotovijo nevladne organizacije. Na področje prve socialne pomoči pogosto prihajajo tudi delovno aktivne osebe, ki imajo lastni dohodek, s katerim težko krijejo tekoče življenjske stroške in so v nenehnem strahu pred izgubo stanovanja. Stanovanjska problematika se vse bolj stopnjuje.

Storitev poteka tudi z nudenjem informacij preko telefona in odgovarjanjem na vprašanja preko elektronske pošte, večina vprašanj se navezuje na pravice, ki izhajajo iz ZUPJS-a. Večina storitev prve socialne pomoči opravljene po telefonu ni zavedena v bazi socialnih podatkov – zaradi narave dela, storitev opravljena po telefonu, večkrat poteka ob prisotnosti uporabnikov, v času uradnih ur, saj se zaradi nepretrganega prihoda uporabnikov, ni moč izogniti odzivu na telefonske klice ob odsotnosti ljudi v pisarni. Večina klicateljev po telefonu ne navede svojih osebnih podatkov.

Na področju prve socialne pomoči je veliko tudi pisnih izdelkov, zlasti glede urejanja stalnega prebivališča na naslovu centra (zakonsko prebivališče). Te zadeve niso zavedene v bazi socialnih podatkov, tovrstne zadeve so namreč knjižene pod prvo socialno pomoč, vsebinsko pa se ne nanašajo na storitev. V letu 2014 je bilo 27 oseb na novo stalno prijavljenih na naslovu centra, vseh skupaj pa je trenutno 156.

Sodelovanje na področju prve socialne pomoči poteka z drugimi zavodi in institucijami ter dobrodelnimi organizacijami (JSSS MOL, zdravstvo, patronažna služba, PHP, PP, Karitas,...). Povečano je tudi sodelovanje z Zvezo prijateljev mladine v zvezi s pomočjo materialno šibkim družinam in izdajo mnenj za botrstva otrokom, nekaj mnenj je bilo izdanih tudi za koriščenje kosila pri Zavodu pod strehco.

Preko Skupnosti CSD (humanitarne akcije Rotary cluba) smo izvedli tudi aktivnosti v zvezi s potrebami in razdelitvijo šolskih potrebščin 196 otrokom iz materialno šibkih družin. Sodelovanje je potekalo tudi v akciji za vključitev otrok v počitniško varstvo in božično praznovanje. Z Leon clubom smo organizirali celoletno pomoč materialno ogroženi družini, ki ji je grozila deložacija. Socialno ogroženim uporabnikom smo razdeljevali konzerve Eta Kamnik in prehranske izdelke donacije DM. V januarju pa tudi pakete Anine zvezdice.

V letu 2014 je bilo opravljenih tudi 29 storitev **prve socialne pomoči za starejše uporabnike**, ki se na Center najpogosteje obračajo po informacije v zvezi z namestitvijo v institucionalno varstvo, urejanjem skrbništva za posebni primer, pomočjo na domu, dodatkom za pomoč in postrežbo. Starejše se največ usmerja v institucije, ki nudijo socialni servis, pomoč na domu, največ na ZOD ter Dnevni center aktivnosti za starejše.

V okviru družinske svetovalnice, kjer se izvaja **prva socialna pomoč za uporabnike s težavami v družinskih in partnerskih odnosih ter za žrtve in povzročitelje nasilja** po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini, je bilo v letu 2014 izvedenih 152 storitev prve socialne pomoči (lani v enakem obdobju 117). Uporabnike se večinoma napoti na brezplačno pravno pomoč, svetovalne centre, v nevladne organizacije, materinske domove, različne socialnovarstvene programe idr, nekaj pa je napotitev tudi znotraj centra. V letu 2014 je prišlo na področju družinske svetovalnice do reorganizacije dela. Ena strokovna delavka izvaja na tem področju izključno prvo socialno pomoč za vse uporabnike, kar se je v praksi izkazalo kot pozitivna sprememba. Pri delu se namreč opaža, da je reorganizacijo dela v smislu "specialne PSP", doprinesla k zmanjšanju števila uporabnikov, ki prihajajo brez predhodnega dogovora k strokovnim delavkam na področju družinske svetovalnice, saj je prva detekcija problema je "narejena" v okviru PSP.

Osebna pomoč je storitev, ki obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje njegovih socialnih zmožnosti. V letu 2014 je bilo v osebno pomoč vključenih 8 uporabnikov (v letu 2013 – 6 uporabnikov), 6 v svetovanje, 1 v vodenje in 1 v urejanje.

Storitev **pomoči družini za dom** obsega strokovno pomoč in svetovanje pri urejanju odnosov med družinskimi člani, strokovno pomoč pri skrbi za otroke, usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge. Izvaja se na podlagi dogovora in individualnega načrta. V letu 2014 je bilo v storitev vključenih 13 družin (v enakem obdobju lani - 3 družine).

Ocenjujemo, da je k povečanju števila storitev v letu 2014 prišlo tudi zaradi internega usposabljanja s področja socialnovarstvenih storitev.

II. KRIZNI CENTER ZA MLADE

Krizni center za mlade (v nadaljevanju KCM) je organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad, s sedežem na Podmilščakovi ulici 20 v Ljubljani in deluje na podlagi pogodbe o organiziranju in izvajanju nalog regijskega Kriznega centra za mlade.

II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITVE

V letu **2014** je v KCM bivalo **79 otrok in mladostnikov (v letu 2013 – 60 otrok in mladostnikov)**, katerim smo nudili zaščito, oskrbo in osebno pomoč, prvo socialno pomoč posamezniku v krizi ter svetovanje otrokom, mladostnikom in njihovim družinam.

Dejavnost KCM zajema poleg varstva otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje z možnostjo kratkotrajne namestitve tudi enodnevne obravnave (prva socialna pomoč), informiranje in svetovanje po telefonu ter sodelovanje z institucijami, ki poteka 24 ur dnevno.

Poleg omenjenih bivajočih smo v letu 2014 vodili tudi **18 enodnevnih obravnav (v letu 2013 - 18 enodnevnih obravnav)**, kar pomeni tako prvo socialno pomoč kot svetovanje. Po potrebi smo sodelovali tako z družino kot z institucijami, pomembnimi za rešitev težave.

V letu 2014 smo opravili še:

- **84 svetovalnih razgovorov po telefonu**
- **269 informativnih razgovorov po telefonu**
- **128 različnih sodelovanj z institucijami**

Ta opravila niso povezana z bivajočimi otroki in mladostniki, zato so številke ločene od številke v naslednji tabeli.

II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih

PREGLED VSEH BIVAJOČIH PO MESECIH V LETU 2014

Mesec	bivajoči novi	Razgov. z ml.	razgovor s starši	Sodel. z inst.	Inf.razg. po tel.	Svet. razg. po tel	MOL	Druge občine	tujina
JANUAR	5 - 0	86	7	41	9	5	1	4	0
FEBRUAR	8 - 1	167	8	76	8	19	4	4	0
MAREC	4 - 2	107	13	43	17	13	2	1	1
APRIL	3 - 1	152	17	44	10	13	1	2	0
MAJ	7 - 1	262	21	56	14	20	4	3	0
JUNIJ	3 - 2	97	10	22	5	0	3	0	0
JULIJ	5 - 2	167	14	39	7	15	3	2	0
AVGUST	13 - 2	287	51	57	8	10	5	7	1
SEPTEMBER	13 - 5	143	14	66	8	1	4	9	0
OKTOBER	6 - 5	236	22	54	18	15	1	5	0
NOVEMBER	7 - 4	302	18	69	36	14	5	2	0
DECEMBER	5 - 6	264	18	77	31	21	3	1	1
Skupaj	79	2270	213	644	171	146	36	40	3

Med bivajočimi prvo število pomeni na novo sprejeti, drugo pa bivajoči sprejeti v prejšnjem mesecu.

Med 79 bivajočimi je 7 mladostnikov bivalo dvakrat, eden trikrat. To pomeni, da je 8 mladostnikov poiskalo pomoč v KCM več kot enkrat.

V teh primerih je šlo predvsem za »težje« rešljive primere, za katere sistem socialnega varstva v Sloveniji ne ponuja ustreznih rešitev, ki bi bile za problematiko teh mladostnikov ustrezne. Gre za več poskusov namestitve v različne ustanove ali za poskuse ponovnega bivanja v družinskem okolju, kateri se po določenem času izkažejo za neustrezne. Na plan pride podobna problematika, kot ob prvem prihodu v KCM, bivanje v tem okolju postane za mladostnika nemogoče (stalni konflikti, ogroženost, ...) in mladostnik ponovno pristane v KCM.

Med temi so tudi t.i. »vikend namestitve, ko so mladostniki med tednom (pon.-pet.) biva drugje, v KCM pa je nameščen le čez vikend (pet.-ned.). V letu 2014 smo imeli tri takšne primere, ko so mladostniki v KCM preživeli 4 vikende zaporedoma.

II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM

- SAM - a	10
- CSD	36
- STARŠI	9
- INTERVENTNA SLUŽBA	16
- SVETOVALNA SLUŽBA	2
- VZGOJNI ZAVOD	5
- MLADINSKI DOM	1

SKUPAJ **79**

Tako kot vsa leta do sedaj največ mladostnikov v KCM usmerijo centri za socialno delo. Sledijo namestitve mladostnikov, ki jih v KCM pripelje krajevno pristojna Interventna služba, kar kaže na primernost in potrebnost te službe. Razveseljuje pa dejstvo, da precej mladostnikov v KCM pride tudi samoiniciativno, kar kaže na dobro prepoznavnost naše ustanove v okolju v katerem delujemo.

II.A.3 Starost in spol otrok in mladostnikov, ki so bivali v KCM

	Ž	M
6 let		
7 let		1
8 let		3
9 let	1	5
10 let		
11 let	5	1
12 let	1	3
13 let	2	6
14 let	10	3
15 let	12	1
16 let	7	5
17 let	6	4
18 let	3	
20 let		
SKUPAJ	47	32

Tudi letos je v KCM bivalo občutno več deklet kot fantov, kar opažamo že nekaj let, ravno tako pa je podobna starost bivajočih v KCM. Največ bivajočih je namreč starih od 14 do 17 let (60,76%).

V letu 2014 je bila povprečna starost bivajočih 13,87 let.

II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM

domov	36
vzgojni zavod	11
mladinski dom	3
dijaški dom	2
stanovanjska skupina	1
sorodniki	4
prijatelji	2
Azilni dom	1
Integracijska hiša	1
Zavod za slepo in slabovidno mladino	4
Zavod za gluhe in naglušne	8
podnajemniško stanovanje	2
neznano kam	3
SKUPAJ	77

Dva mladostnika sta na dan 31.12.2014 še vedno bivala v KCM.

Iz tabele je razvidno, da se je večina otrok in mladostnikov (46,75 %), vrnila domov, ostali pa večinoma v organizirano institucionalno varstvo.

Izpostaviti je potrebno, da je povpraševanje oz. potreba po namestitvah v Stanovanjske skupine veliko večja, kot so kapacitete le-teh (samo 1 namestitev v SS v letu 2014). V teh primerih se potem išče nadomestna rešitev, ki je v vsakem primeru manj primerna za mladostnika.

V takšnih primerih se išče rešitev tudi znotraj mladostnikove »socialne mreže« (sorodniki, družinski prijatelji, znanci, družina fanta-punce, ...) – 6 takšnih primerov v 2014.

V letu 2014 imamo tudi dva primera t.i. »pobegov«, ko so mladostniki samovoljno zapustili KCM in odšli neznano kam.

PRISOTNOST PO OBČINAH

MOL

Bežigrad	-	7
Center	-	5
Moste	-	6
Šiška	-	13
Vič	-	7

Skupaj   **38**

REGIJA

Domžale	-	3
Grosuplje	-	3
Kamnik	-	2

Litija	- 3
Vrhnika	- 1
Zagorje ob Savi	- 1
Kočevje	- 2
Trebnje	- 1
Ribnica	- 12
Skupaj	28

Druge občine

Sežana	- 2
Brežice	- 1
Hrastnik	- 1
Murska Sobota	- 2
Lendava	- 1
Slovenske Konjice	- 1
Ajdovščina	- 1
Črnomelj	- 1
Skupaj	10

Druge države

Bolgarija	- 1
Romunija	- 2
Skupaj	3

V Republiki Sloveniji deluje sedaj že 9 kriznih centrov za mlade ter Krizni center za otroke v Grosupljem. Največ otrok in mladostnikov je bivalo iz Mestne občine Ljubljana in regije – 66 (83,54 %), tem otrokom in mladostnikom je bil prvotno KCM tudi namenjen.

II.A.5 Koliko dni so mladostniki bivali v KCM

01 dan	- 3
02 dni	- 6
03 dni	- 4
04 dni	- 8
05 dni	- 5
06 dni	- 5
07 dni	- 2
08 dni	-
09 dni	- 5
10 dni	- 1
11 dni	- 2
12 dni	- 1
13 dni	-

14 dni	-	1
15 dni	-	5
16 dni	-	
17 dni	-	1
18 dni	-	3
19 dni	-	3
20 dni	-	2
21 dni	-	7
22 dni	-	1
23 dni	-	1
24 dni	-	2
26 dni	-	1
27 dni	-	1
29 dni	-	1
32 dni	-	2
41 dni	-	1
46 dni	-	1
50 dni	-	1
53 dni	-	1

Skupaj – 77 mladostnikov / 910 dni
(2 mladostnika še nista zaključila bivanja v KCM)

Povprečna bivalna doba mladostnikov v KCM Ljubljana je bila v letu 2014 - 11,82 dni. Trinajstim mladostnikom smo, na podlagi pisne vloge pristojnega CSD, podaljšali bivanje v KCM.

II.B RAZLOGI ZA BIVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV V KCM

Razlogi za bivanje otrok pri nas ostajajo enaki kot vsa leta in opravičujejo namen in koncept delovanja KCM.

Največkrat gre:

- za psihično nasilje staršev nad otroki,
- za fizično nasilje staršev nad otroki in posledično umik iz ogrožajočega okolja;
- eksperimentiranje z nedovoljenimi drogami,
- srečujemo se s sumi spolnih zlorab,
- srečujemo se s suicidalnostjo mladostnikov in zdravstvenimi težavami kot je anoreksija,

V redkih primerih smo bivanje otroka v KCM podaljšali, predvsem v primerih, ko je pristojni CSD urejal ustreznost namestitvev izven družine, v institucionalno oskrbo ter zaradi počitnic in zapletenosti primera, ni uspel izpeljati vseh potrebnih postopkov v 21 dneh..

V vseh primerih obravnavanih otrok v KCM se povezujemo s pristojnimi CSD. Sodelujemo tudi z ostalimi vladnimi in nevladnimi institucijami (šole, policija, društva, zdravstvo), ko ugotovimo nujnost sodelovanja z njimi.

II.C PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA

Aprila 2006 je bila aktivirana brezplačna modra številka – telefon Petra Klepca, namenjen otrokom, ki doživljajo nasilje. V letu 2014 smo beležili:

Tihi klici :	151 klicev
Neresni klici:	135 klicev
<u>Svetovalni klici:</u>	23 klicev
Skupaj	309 klicev

Večina klicev je še vedno »tihih« - otrok ali mladostnik pokliče na številko Petra Klepca in je ves čas samo tiho oziroma »neresnih« klicev - mladostniki nimajo nekega resnega namena oziroma stiske zaradi katere so poklicali številko, pogosto kličejo zaradi zabave ali radovednosti. Pri svetovalnih klicih gre predvsem za klice o slabih ocenah in spolnosti. Še vedno mladi pokličejo na stacionarno tel. št. ko imajo resne težave.

II.D DELO S PROSTOVOLJCI

Že vsa leta obstoja KCM so nam v veliko pomoč tudi prostovoljke in prostovoljci, ki se odločijo del svojega časa preživeti z našimi otroki in mladostniki. Vključeni smo v Slovensko filantropijo, združenje za promocijo prostovoljstva. Tam bodoči prostovoljci dobijo prvo informacijo o KCM in se nato povežejo z nami.

Prostovoljke in prostovoljci so tako študentke in študentje različnih fakultet, pa tudi zaposleni v različnih službah.

Prostovoljcem nudimo:

- strokovno vodenje in pridobitev izkušenj
- vključevanje v interna izobraževanja
- možnost udeležbe na delavnicah, seminarjih, ki se vsebinsko vežejo na prostovoljno delo
- potrdilo o opravljenem prostovoljnem delu.

Delo poteka tako med tednom, kot med vikendi prazniki in počitnicami.

Področje dela prostovoljk in prostovoljcev:

- druženje z otroki, mladostniki
- individualni pogovori
- družabništvo
- učna pomoč

- delo, ki je vezano na preživljanje prostega časa v naravi, v kulturnih ustanovah ter na športnih objektih.

Sodelavec Tone Kočever, ki je prevzel koordinacijo dela s prostovoljci, tudi v letošnjem letu izvaja redna intervizijska srečanja s prostovoljci (1× mesečno).

V mesecu oktobru 2014 je KCM pridobil 10 novih prostovoljcev, od preostalih (iz preteklega obdobja) pa je ostal vključen še naprej 1 prostovoljec. Osem se jih je za prostovoljstvo vpisalo na Pedagoški fakulteti na informativnih dnevih. Dve starejši prostovoljki pa sta se nam pridružile zaradi svojih študijske obveznosti. Na dan 31.12.2014 je torej evidentiranih 11 prostovoljcev. V letu 2014 so nam bili v konkretno pomoč le 3. V povprečju je bilo opravljenih okoli 20 ur mesečno.

II.E SUPERVIZIJA

V letu 2014 smo nadaljevali s supervizijo za strokovne delavce KCM, z dotedanjim izvajalcem Bojanom Puceljem. Izvedel je deset supervizijski srečanja (v času letnih dopustov, julij – avgust, supervizije ni bilo), v trajanju dveh pedagoških ur.

Za temeljne cilje supervizije, smo si postavili:

- pomoč pri iskanju rešitev v strokovnih dilemah in s tem povezana medsebojna pomoč supervizantov; reševanje konkretnih zapletov na nivoju odnosov med strokovnimi delavci KCM; osebna rast.

Supervizija pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa in preprečuje pojav izgorelosti pri strokovnih delavcih, zato jo dojemamo kot nujno potrebno pri našem delu.

II.F OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE

Redno sodelujemo na strokovnih svetih matičnega CSD.

Udeležujemo se tudi Kolegija na matičnem CSD.

Prav tako se redno udeležujemo Aktiva kriznih centrov za mlade.

Enkrat letno pa smo povabljeni tudi Sestanek regijske koordinatorice za obravnavo nasilja z vsemi izvajalci (interventna služba, policija, KCM, varne hiše, materinski domovi, ..).

Izvedli smo številne predstavitve o delovanju Kriznega centra za mlade v Ljubljani tako vladnim kot nevladnim organizacijam, študentom, pripravnikom, strokovnim delavcem, gostom iz tujine:

- Produkcijška šola
- Pedagoška fakulteta
- Fakulteta za socialno delo
- Oddelek za psihologijo (FF)
- Študenti FDV
- Pripravnice Ljubljanskih CSD (v okviru kroženja)
- Prostovoljci varne točke (Unicef)

- delegacija iz Bolgarije (društvo Sonik Start)

Kot vsa leta do sedaj še naprej delujemo kot učna baza za izvajanje študijske prakse; na tem področju sodelujemo s Fakulteto za socialno delo, pedagoško fakulteto, Filozofsko fakulteto (Oddelek za psihologijo).

Strokovni delavci KCM se udeležujejo obravnave na pristojnih sodiščih, kjer nastopajo kot priče v primerih naših »bivših« varovancev.

V okviru možnosti se strokovni delavci KCM udeležujejo strokovnih izobraževanj, nekaterih tudi v lastni »režiji« in na lastne stroške.

Na tem področju bi lahko naredili veliko več; obnavljanje in pridobivanje novih strokovnih znanj je nadvse pomembno pri našem delu in ne glede na trenutno zelo težavno stanje na področju financiranja dejavnosti javnega sektorja, bi bilo potrebno bolj aktivno nastopati v pogledu tega.

V letu 2014 smo tudi večkrat sodelovali z različnimi mediji – Radio SLO, TV SLO, POP TV, časopis Dnevnik.

Šlo je za predstavitve dejavnosti KCM, komentarje obravnavanih primerov v KCM ter posredovanje inf. v zvezi s selitvijo KCM.

II.G SELITEV KCM LJUBLJANA

Selitev KCM Ljubljana na lokacijo Podmilščakova ulica 20 je bila izvedena v začetku Decembra 2014.

Uradno otvoritev smo izvedli 4.12.2014. Otvoritvi so med drugimi prisostvovali predsednik fundacije dr. Danila Türka, bivši predsednik RS dr. Danilo Türk, državna sekretarka z MDDSZEM Martina Vuk, sekretarka Skupnosti CSD in državna svetnica Darja Kuzmanič Korva ter tudi bivša direktorica CSD Lj.-Bežigrad mag. Zdenka Korelc.

III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke (v nadaljevanju CE) je notranja organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljevanju CSD Ljubljana Bežigrad). Oblikovana je bila v drugi polovici leta 2002. Njene naloge so določene z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju CSD Ljubljana Bežigrad v javni socialno varstveni zavod. Od svoje ustanovitve do 17.06.2012 je delovala v poslovnih prostorih na Livarski 1, Ljubljana, ki so se nahajali izven poslovnih prostorov sedeža CSD Ljubljana Bežigrad, 18.06.2012 se je preselila na Einspielerjevo 6, skupaj s CSD Ljubljana Bežigrad.

III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

III.B.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah

CE je v času od 01.01.2014 do 31.12.2014 vodila **542** upravnih postopkov na zahtevo stranke, in sicer za pravice:

Tabela št. 1: Število obravnavanih pravic na zahtevo stranke

PRAVICA	OBRAVNAVANIH	UGODENIH
OTROŠKI DODATEK	378	156 + 62R
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	17	-
STARŠEVSKI DODATEK	57	10 + 4R
DODATEK ZA NEGO	14	2 + 1R
STARŠEVSKO VARSTVO	76	72

Po uradni dolžnosti je v času od 01.01.2014 do 31.12.2014 CE vodila **52** upravnih postopkov za naslednje pravice:

Tabela št. 2: Število obravnavanih pravic po uradni dolžnosti

PRAVICA	OBRAVNAVANIH	UGODENIH
OTROŠKI DODATEK	7	2
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	43	37 + 6 R
STARŠEVSKI DODATEK	2	2R

III.B.2 Število potrjenih obrazcev E 411

Tabela št. 3: Število obravnavanih obrazcev serije E v obdobju od 01.01.2014 do 31.12.2014

E 411	6.845
E 401	31
E 117	81
E 001	1
E104	1
SKUPAJ	6.959

Vir podatkov so mesečna poročila o delu. Število rešenih zahtev je višje od števila evidentiranih novih zadev zato, ker nekateri vlagatelji v posameznem obdobju večkrat vložijo zahtevo za potrdilo obrazca E 411 ali drugih obrazcev serije E ali SED ter zato, ker stranke priložijo v potrditev več obrazcev hkrati. Obrazce E 401 ne potrjuje Centralna enota, pošljemo jih pristojnim upravnim enotam

III.B.3 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP in Uredbah

CE posreduje informacije ter odgovarja na vprašanja glede izvajanja Uredb. Naloga se nanaša na posredovanje informacij, pojasnil oziroma odgovorov v zvezi z vsebinskimi vprašanji, vezanimi na področje pravic po ZSDP in Uredbah.

Stanje vprašanj oziroma odgovorov je prikazano v tabeli 4. Upoštevajoč evidenco je bilo od 01.01.2014 do 31.12.2014 na CE prejetih skupaj 71 vprašanj. Realizirana so bila vsa vprašanja oz. odgovori.

Tabela št. 4: Število vprašanj, prejetih na CE in realiziranih odgovorov, glede na spraševalca, v obdobju od 01.01.2014 do 30.06.2014

VPRAŠANJA/ODGOVORI	REALIZIRANI ODGOVORI	NEREALIZIRANI ODGOVORI
OBČANOV	106	-
CSD/INSTITUCIJ	47	-
SKUPAJ	153	-

III.B.4 Elektronski predali za CSD-je

Tabela št. 5: Število posegov na elektronskih predalih za CSD, po kategorijah v letu 2014:

	Dodani	Izbrisani	Reset gesla	Sprememba imena oz. priimka	Sprememba CSD	Poslani sezname predalov na CSD
Število predalov	190	240	37	32	18	7

III.B.5 Izdaja zahtevkov za povračila neupravičeno izplačanih družinskih dajatev v Republiki Sloveniji

V letu 2014 smo v primarno pristojne države članice EU poslali 125 zahtevkov za povračilo sredstev.

Tabela št. 6: Višine vrnjenih sredstev (zaključeni zahtevki in delno zaključeni zahtevki) po letih.

Leto	Zaključeni zahtevki za	Delno zaključeni zahtevki	Skupaj EUR
------	------------------------	---------------------------	------------

	povračila (dejanski znesek)	za povračila (dejanski znesek)	
2011	39.114,08	8.411,26	47.525,34
2012	60.178,71	45.444,81	105.623,52
2013	122.120,54	79.619,20	201.739,74
2014	5.966,51	4.338,04	10.304,55
SKUPAJ	227.379,84	137.813,31	365.193,15

Posamezni vrnjeni zneski se vpisujejo v leto v katerem je bil zahtevek poslan.

PRAVNI VIRI

- *Zakon o socialnem varstvu* (Ur. l. RS, št. 3/07, 41/07 – popr.)
- *Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih* (Ur.l. RS, št. 110/2006-UPB2, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45, 10/2008)
- *Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (Ur.l. RS, št. 45/2010)
- *Zakon o preprečevanju nasilja v družini* (Ur.l. RS, št. 16/2008)
- *Zakon o duševnem zdravju* (Ur.l. RS, št. 77/2008)
- *Odlok o denarni pomoči v Mestni občini Ljubljana* (Ur. l. RS št. 18/08)
- *Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerji* (Ur.l. RS, št. 69/2004-UPB1, 101/2007 Odl.US: U-I-328/05-12, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45)
- *Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti* (Ur.l. RS, št. 110/2002, 56/2006 Odl.US: U-I-289/04-26)
- *Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb* (Ur.l. RS, št. 41/1983, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45)
- *Zakon u uporabi slovenskega znakovnega jezika* (Ur.l. RS, št. 96/2002)
- *Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij* (Ur.l. RS, št. 110/2006-UPB1, 76/2008, 40/2009)
- *Zakon o kazenskem postopku* (Ur.l. RS, št., 32/2007-UPB4, 21/2008 Odl.US: U-I-96/06-13, 65/2008 Odl.US: U-I-328/04-22, 68/2008, 89/2008 Odl.US: U-I-25/07-43, 77/2009, 88/2009 Odl.US: Up-3871/07-26, U-I-80/09-26, 109/2009 Odl.US: U-I-46/08-20, 29/2010 Odl.US: U-I-50/09-18, Up-260/09-17)
- *Zakon o prekrških* (Ur.l. RS, št. 3/2007-UPB4, 29/2007 Odl.US: U-I-56/06-31, 58/2007 Odl.US: U-I-34/05-9, 16/2008 Odl.US: U-I-414/06-7, 17/2008 (21/2008 popr.), 108/2009, 109/2009 Odl.US: U-I-56/08-15)
- *Kazenski zakonik RS* (Ur.l. RS, št. 95/2004-UPB1, 37/2005 Odl.US: U-I-335/02-20, 17/2006 Odl.US: U-I-192/04-16, 55/2008 (66/2008 popr.), 89/2008 Odl.US: U-I-25/07-43, 5/2009 Odl.US: U-I-88/07-17)
- *Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev* (Ur.l. RS, št. 110/2004, 124/2004, 114/2006-ZUTPG)
- *Zakon o osebnem imenu* (Ur.l. RS, št. 20/2006)
- *Zakon o štipendiranju* (Ur.l. RS, št. 59/2007 (63/2007 popr.), 40/2009)
- *Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev* (Ur.l. RS, št. 62/2010, 40/2011)
- *Zakon o socialnovarstvenih prejemkih* (Ur.l. RS, št. 61/2010, 40/2011)

Andreja Verstovšek
univ.dipl.soc.

Direktor
Matej Križanič

